

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor
Comunali și Cercuali
din România

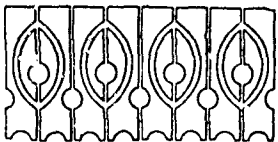
CUPRINSUL:

- 1 Virgil Ionescu Darzeu, subdirector Ministerul de Interne: Un gest și frumos și necesar
- 2 Gh. Cosorchi notar Botoșani: Unirea
- 3 G. D. notar Dolj: Carpații... nu mai sunt hotar
- 4 Em. N. Manta, notar Turcinești-Gorj: Legea armonizării salarilor și notarii
- 5 Ioan Florian, preș. not. jud. Alba: Biletele de vite
- 6 Isac I. Isacu: Copii nimănu
- 7 Activitatea Uniunii generale:

- 1 Telegrama d-lui ministru R. Franasovici
- 2 Procesul verbal despre ședința adunării generale din Arad, în care s'a decretat unirea
- 3 Memoriul Uniunii generale în chestia legii de unificare a actelor de stare civilă
- 4 Vorbirea dlui deputat Dr. Emil Dandea la discuția legii de stare civilă, în Camera Deputaților
- 8 Ordonanțe cu caracter administrativ
- 9 Publicațiuni

Apare la 1 și 15
a fiecărei luni.

MANUSCRISELE
se primesc până la 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:
Pe 1 an 300 Lei

ADRESA:

~~Notariatul = Primăria~~

Biblioteca Universitatii

Cluj
p. u. _____
județul: Cluj

A APARUT și al II-a și al III-a volum din „Administrația Comunală” manual

cuprinzând elemente din dreptul constituțional, administrativ, financiar și matrimonial, noțiuni de contabilitatea, diferite legi și regulamente, completat cu explicație teoretică și practică, cu modelele, exemplele necesare și practice.
Aprobat de Ministerul de Interne cu ordinul No. 19857/1926.

LUCRARE DE MARE UTILITATE PENTRU ORI ȘI CINE ȘI ÎN SPECIAL PENTRU TOATE OFICIILE PREFECTURILOR, SUBPREFECTURILOR, PRETORIATELOR, NOTARIATELOR ȘI PRIMĂRIILE COMUNALE.

Acest manual cuprinde și un foarte interesant chestionar cu întrebări și răspunsuri relative la deosebite nedumeriri, ce se pot ridica mai ales în lumea slujbașilor noștri administrativi, în cursul aplicării noii legi administrative, financiare și altele.

Atragem luarea aminte a d-lor: Prefecți, Subprefecți, Pretori, Notari, Primari și Secretari comunali asupra acestei lucrări care prezintă o deosebită importanță în rezolvarea lucrărilor zilnice.

Acum când comunelor le lipsește o bibliotecă care să cuprindă colecțiile complete de legi, acest manual le înlocuiește cu multă prisosință.

Cercetând indicatorul, veți găsi cu multă ușurință: legile, regulamentele, circulările, deciziunile, etc., date de fiecare Minister, veți afla numărul, ziua, luna și anul *Monitorul Oficial* în care s'au publicat. Volumul III cuprinde și un „model-călăuză” cu toate formularele necesare în conceperea și redactarea actelor oficiale și particulare.

Costul acestor volume de 1800 pagini este 600 lei (câte 300-300 lei volumul).

Comenzile se vor adresa d-lui **Alexandru Buha**, președintele Uniunii Gen. a Notarilor Comunali și Cercuali, consilier financiar, delegat județean în Lugoj, str. Bisericii No 24 notând pe cotorul mandatului că suma ce se trimite reprezintă costul manualului volumul II și III.

La fiecare comandă se va adăoga în plus 25 lei care reprezintă costul recomandării, volumele urmând a fi trimise recomandat spre a fi sigur că ajunge la destinație.

Cine nu are încă volumul I, se poate primi și acela tot aici cu preț de 300 lei.

A APĂRUT : REGULAMENŢELE (tip.)

conform art. 100, 264—272 al legii pentru Unificarea Administrativă și anume:

1. Regulamentul (tip.) pentru organizarea diferitelor servicii și atribuțiunea personalului al comunei.
2. Regulament (tip.) comunal de edilitate.
3. Regulament (tip.) de igienă și salubritate publică.
4. Regulament (tip.) de poliție comunală.
5. Statutul pentru constituirea asociației de pașune și
6. Regulamentul privitor la modul de administrare și exploatare a izlazurilor comunale și neimpărțite (urbariale).
7. Regulament pentru administrarea și exploatarea izlazului comunal (separat de cel urbarial).

Regulamentele înșirate aici sub 1—4 fiecare comună are să le întocmească conform art. 100, 264—272 în conformitate cu legea administrativă, prin cari va determina în mod amănunțit organizarea diferitelor servicii, atribuțiunile și retribuțiunea personalului.

Regulamentele de sub 5 și 6 sunt a se întocmi *imediat* și a se trimite spre aprobare Ministerului de Agricultură și spre a fi asociația (urbarială, posesorală) înregistrată în registrul persoanelor juridice conform art. 84 din legea persoanelor juridice din 1924.

Pentru fiecare comună trebuie 3 exemplare.

Aceste regulamente sunt tipărite fiecare separat și se pot comanda cu ramburs, dela Dl. **Alexandru Buha**, consilier și delegat județean Lugoj, str. Bisericii 24.

Regulamentul 1 costă (un exemplar) 20 lei

”	2	”	”	6	”
”	3	”	”	6	”
”	4	”	”	20	”
”	5	”	”	25	”
”	6	”	”	20	”
”	7	”	”	21	”

ADMINISTRATIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL :
ALEXANDRU BUHA,
președintele Uniunii notarilor, profesor al școalei
de notari, Lugoj.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

SECRETAR DE REDACȚIE :
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Un gest și frumos și necesar.

În numărul din luna Ianuarie a. c., coloanele acestei reviste, anunță toată lumea administrativă, despre unirea într-o singură asociație a tuturor notarilor din întreaga țară.

S'a implinit un desiderat al majorității notarilor din țară și al nostru, al aceloră, cari facem parte din organismul administrativ al țării.

Unirea săvârșită în ziua de 9 Ianuarie, în adevăr, cum spune apelul, de o importanță epocală în istoria și viața Corpului notarial, își are și frumusețea sa simbolică.

Pentru noi, cari ani de zile am muncit pe același ogor, cu aceleași idealuri și mânați de aceleași doruri, de înălțat țărâtimea și să-i fim folositori ei, alături zi de zi, de aceste muncitoare albine, notarii comunali — mult nedreptățiți în tot acest timp, gestul unirei lor, își are tot atât de mare importanță

Dacă spuneam mai sus, că-și are și importanța simbolică, spuneam un adevăr, și iată de ce : Dacă se făcuse unitatea națională (1918) și mai apoi cea administrativă (1925), rămânea să se facă și acea suflătească, ca și aceea a diferitelor ramuri de muncă, unități, singurele capabile de a le da trăiniei lor și autoritatea morală necesară pentru desăvârșirea și idealului lor, dar mai ales menirei acestora.

Corpul notarilor comunali, pe umerii cărora se razemă întregul nostru edificiu administrativ și social, de la data de 9 Ianuarie 1928, începe a fi o entitate, de care va trebui să se ție seama în tot ce interesează prefacerile în bine a neamului nostru.

Prin dânsii pulsează viață dela sate și lor li se datorește ori ce îndreptare, ori ce luminare a păturei țărănești.

Trăind în mijlocul lor, sunt singurii, cari îi îndrumază și le explică tot, ce progresul zilnic aduce, după cum sunt singurii lor sfătuitoari pentru respectul dreptului, legalității și iubirei semenilor lor.

Aceasta, în ce privește conducerea masselor dela țară.

În ce privește *administrația*, ei, notarii comunali, sunt singurii, cari aplică și explică toate legiuirile, și ordinele ce primesc, dar sunt și cei cari, — dela primele începuturi de frământare administrativă : lucrări de birou administrative, de justiție, finanțe, culte, tehnice etc. pun semințele în câmpul sănătos și văd și rodul, care îl dă munca lor.

Pe datele lor statistice, ca și pe rapoartele lor de mersul general al vieții comunale, se razemă toată viața economică și socială a țării.

Și, dacă *Unirea* tuturor notarilor s'a împlinit, rămâne să se împlănuiască și alt deziderat al nostru.

Deținătorii acestor servicii publice, să fie neapărat și deținătorii titlurilor academice.

Funcția de notar comunal, să fie prima treaptă — *obligatorie*, — a ierarhiei administrative, dându-le puțința prin muncă și merit să ajungă la cea mai înaltă scară a administrației : directori generali în Minister.

Pentru Ardeal, această condițiune a titlului academic, era aproape o realitate.

Pentru vechiul regat, Basarabia și Bucovina, ale căror condiții de viață culturală și administrativă — dată fiind ființa tânără a statului nostru (1859), condițiunea de mai sus, era o imposibilitate.

Erau greu de recrutat titrați, pentru funcțiunile mai înalte, dar pentru cele mici și mijlocii, era și mai greu.

Totuși s'a muncit și țara a folosit mult depe urma acestora.

Deacum înainte însă, când condițiunile de viață a Statului nostru sunt altele, când obligațiunile, dar și drepturile sunt altele, pentru notarii comunali începe o nouă viață în drepturile lor, în alcătuirea noastră socială.

Această mare reformă și cucerire va fi a

generației care vine, și va trebui să fie.

Azi însă, corpul notarilor comunali, în noua lui unitate, de importanță covârșitoare a recunoașterii unui element puternic, necesar administrației, ca și oxigenul organismului viu, care și va câștiga drepturile ce i-au fost știrbite și care va promova în mai bine interesele lor și

ale administrației, merită salutul nostru, tovarășii lor de muncă.

Le urăm tot succesul și vom fi totdeauna alături de ei și la zile grele, ca și în zilele de bucurie.

Virgil Ionescu Darzeu

Subdirector General Min. de Interne.

UNIREA.

La Arad, în preajma graniții de vest a Regatului Român, la 9 Ianuarie a. c. reprezentanții notarilor comunali ardeleni, regățeni, basarabeni și bucovineni, și-au dat mâna frățeste, consfințind pentru totdeauna fuziunea „Uniunii notarilor comunali și cercuali“, cu „Asociația generală a notarilor comunali“.

La 9 Ianuarie a. c. a avut loc, cel mai important eveniment din sbuciumata viață a notarului comunal; această unire, care sufletește se înfăptuise de mult, ne-a procurat mulțumirea de a ne ști mai tari și că am știut cu un ceas mai de vreme să facem ca în breasla noastră, să nu se mai audă cuvintele de „regățean“ și „ardelean“, ca și cum ar fi vorba de două nații deosebite și nu de fiii aceleiași glorioase țări, de asemeni unită pe vecie, prin înțeleapta ocârmuire a eminentilor noștri bărbați de stat.

Nu vom uita nici o dată și vom fi necontenit recunoscători, neobosiților și vrednicilor noștri conducători, atât ai „Uniunii“ cât și ai

„Asociației“, pentru stăruitoarea râvnă și înțelegere, cu cari au condus tratativele de fuziune și cred că sunt în asentimentul colegilor botoșăneni, când exprim D-lor Alexandru Buha și Șerban Constantinescu, toată gratitudinea noastră.

Dar dacă acest înălțător act al unirei noastre, ne permite să revinim la o viață mai omenească, să nu uităm, că numai prin eforturi comune și de acord cu conducătorii noștri, lucrând zi de zi, vom putea culege roadele acestei uniri.

Să nu se uite nici o clipă, că suntem cei mai folositori slujbași ai comunelor rurale, dar și cei mai oropsiți, când e vorba să ni se răsplătească munca istovitoare, pusă în slujba obștei. Să fim deci solidari, căci numai astfel vom putea vedea îmbunătățirea stărei noastre morale și materiale.

Trăiască sfânta unire!

Gh. Cosorchi

notar, Buenea-Botoșani

Carpații... nu mai sunt hotar.

Primul număr al revistei noastre „Administrația Română“ din anul acesta, în prima pagină, ne aduce vestea îmbucurătoare, că pentru corpul notarilor, începând cu ziua de 9 Ianuarie 1928, „Carpații... nu mai sunt hotar“.

Da!... Suntem o singură Țară, călăuziți de același ideal în viitor, apăsați de aceleași doruri și cu toate astea, dela alipirea țărilor surori la Patria-mamă, Carpații rezistau cu îndărătnicie să-și păstreze încă o parte din misiunea lor de... hotar. Nu mai erau hotar al Țării, dar erau hotar, care despărțea corpul notarilor, în două tabere. Din ambele tabere s'a asvârlit cu cenușe în partea cealaltă Noi, cei din vechiul regat, am avut trista soartă să pri-

mim cele mai multe lovituri Cauza?... Se știe!... Notarul din vechiul regat nu are pregătirea celui din Ardeal și dacă nu o are, trebuia să rabde, — educația noastră spre răbdare și supunere a fost făcută.

În ședința adunării generale a Reuniunii notarilor din județul Severin ținută la Lugoj, în ziua de 5 Decembrie 1927, s'au rostit cuvinte, care au săpat urme de durere în sufletele noastre. S'a afirmat, că, pentru membrii Uniunii ar fi o degradare, să și susțină interesele alături de agenții de notari și chiar notarii, numiți fără nici o pregătire profesională, ba chiar nici școlară, în cea mai mare parte a comunelor din vechiul regat. Deși nu se generalizează

— notarii din vechiul regat, — dar nu este tocmai departe.

Dacă unirea, a găsit corpul notarilor din vechiul regat, cu o pregătire inferioară celor din Ardeal, unde Statul Maghiar a avut tot interesul să trimită la sate notari cu pregătire, nu eram și nu suntem noi vinovați. Se știe apoi, că așa cum a fost notarul din vechiul regat, administrația țării a mers și a mers bine. Înainte de a ni se fi adus orice ponegrire, trebuia să se fi avut în vedere axioma, foarte mult întrebuițată în justiție: „Decât un condamnat pe nedrept, mai bine 100 vinovați achitați“. În rândurile notarilor din vechiul regat sunt elemente, care făcând cinstea administrației, prin pregătirea auto-didactă ce și-au căpătat-o.

Într'un timp, era un fremăt în corpul ziaristilor, cari susțineau, ca unui ziarist să i se prefundă cel puțin bacalaureatul. Nu știu dacă mai târziu s'a impus aceasta condițiune; dar atunci d-l C. Bacalbașa, într'un articol de fond al ziarului „Universul“, citează numele unor scriitori ai neamului nostru, între care și marele poet Eminescu, cari n'au avut bacalaureatul, dar a căror valoare i-a făcut nemuritori.

Dacă citez aceste fapte, nu trebuie să se creadă că sunt partizat al felului de a se numi notari, fără nici o pregătire. Nu! Asta niciodată! Am arătat numai, ce ne despărția pe noi în

două tabere și nu trebuia să dăinuiească atât de mult, aceasta despărțire, tocmai din considerațiunile de mai sus.

Nu voiu avea nici pretențiunea, ca în luptă ce se va duce deacum înainte de către „Uniunea Generală a Notarilor comunali din România“ să ni se ceară — când va fi cazul — drepturi egale.

Dar din toate câte au fost, cel care ne-a privit pe altă lătură, cel, care a trimis sfatul Său, că bine este, să fim uniți. — d-l președinte Al. Buha — a deschis brațele și ne-a primit. Îl asigurăm de tot ce va fi nevoie din partea noastră, pentru cauza noastră și-l rugăm atât pe d-sa, cât și pe toți cei care-l înconjoară, să primească mulțumirile ce pornesc din adâncul unor suflete curate; iar domnului Ș. Constantinescu, îi datorăm toată recunoștința noastră, pentru cele ce s'au înfăptuit în ziua de 9 Ianuarie.

Ar trebui până unui om încercat, care prin cuvinte măestrite să poată așterne pe hârtie, bucuria care ne-a alinat toate durerile din trecut.

Să lăsăm trecutul, iubiți colegi și să strigăm în cor întregul corp notarial, unit într'o singură organizațiune: „Pentru noi, Carpații... nu mai sunt hotar!“...

G. D.

notar din Dolj.

Legea armonizării salariilor și notarii.

La timp oportun, cât și recent, Asociația notarilor, cum și alte glasuri dintre notari, s'au ridicat contra încadrărilor făcute corpului notaresc, prin legea armonizării, scoțând în evidență nedreptatea făcută față de alți funcționari ai Statului, cât și față de legea de unificare administrativă.

Cui iar fi trecut prin gând atunci, că cei mari socotesc nu numai că legea aceasta nu ne-a nedreptățit deloc, ci tocmai dimpotrivă, că ne-a favorizat în mod cu totul deosebit, *acordându-se salarii pe care corpul nostru nu-le merită.*

Legea această nu numai că ne-a dat ceea ce meritam să ni se dea, dar ne-a dat mult mai mult decât se cuvenea...

Aceste aprecieri nu sunt simple prezumții, ci considerațiuni reale, necontestabile, căci numai asemenea considerații au putut hotărî la lăsarea în suspensie a acestei legi pentru admi-

nistrație și numai pentru administrație, pe când pentru toți ceilalți este o lege pusă în aplicare.

Legea armonizării a fost dela început pusă în aplicare pentru armată și justiție, mai târziu — însă tot dela punerea în vigoare 1 Mai 1927 — s'a acordat și corpurilor speciale (serv. sanitar, veterinar, serv. tehnic, preoți, învățători, corp agronomic, poștă) 80% din prevederile legii armonizării, iar prin legea pentru aprobarea bugetului Statului pe 1928, s'au mai alocat 2 milioane pentru acordarea restului de 20%. Iată dar că și pentru acești numeroși funcționari, legea armonizării este pusă integral în aplicare dela 1 Ianuarie 1928.

Notarii și întreaga administrație, rămân scoși de sub legea armonizării, pentru ei rămâne să se modifice. — Oare în avantajul nostru...

Desigur că nu, căci altfel nu s-ar da celorlalte categorii de funcționari totul, iar nouă

nimica toată și așteptarea modificării . . .

Modificarea se va face ori spre a pune de acord legea armonizării cu mizerabilele lefuri ce primim astăzi, sau în cazul cel mai bun, gratificându-ne cu o salarizare, care va întrecé cu câțiva lei pe cea de astăzi.

Notarii sunt agenți de aplicațiune și execuțiune ai legilor ce se făuresc cu duiumul, cei mari aplică pentru noi numai părțile din legi, ce ne pun în spinare sarcini, îndatoriri și răspunderi, lăsând în mod sistematic și permanent neaplicate textele referitoare la drepturile, ce de formă, sunt strecurate în legi.

Legea org. din 1908 a prevăzut 3 gradații de 10% din 5 în 5 ani și-a trăit traiul, însă fără să se fi acordat o singură gradație la un singur notar.

În acelaș timp însă, legile referitoare la gradațiile învățătorilor și întregului corp didactic, clerului, serv. sanitar, veterinar, se execută regulat. Aceste gradații constituie un drept sfânt al acestor slujbași ai Statului, de care bugetele ministerelor respective țin cont, fiind subordonate acestor drepturi.

Statutul pus în aplicare, în parte, la 1 Ianuarie 1924, deși se făgăduia a fi pus integral în aplicare anul următor și în ce privește drepturile de înaintare pentru administrație, neaplicat a rămas . . .

Legea de unificare, principial prevede 3 clase de notari, rămânând ca salarizarea să se facă prin legea de organizarea salariilor.

Mereu notarii au fost trimiși dela Ana la Caiafa.

În sfârșit legea armonizării salariilor votată și pusă în aplicare pe 1 Mai 1927 pentru mai toți ceilalți funcționari ai Statului, se pune în suspensie pe aceeași zi pentru administrație până la modificarea ei . . .

Când se va face, nici Dumnezeu nu poate ști!

Singură curiozitatea de a se clarifica intențiunile privitoare la administrație și notari, ne face s'o vedem și pe aceasta.

Pentru notarii din v. regat și Basarabia, aceasta lăsare în suspensie, ne-a adus încă o și mai mare și cu totul neașteptată și ciudată nedreptate.

De unde legea armonizării prevede 8 tipuri, iar legea de unificare 3, s'a găsit drept de cei mari să ne acorde niște simulacre de sporuri în așa chip, ca toți notarii să fim echivalați în salar, încadrându-ne, pe hârtie numai, bineînțeles, în tipul I. de salarizare, dar cu 500 lei sub salarul prevăzut de lege la acest tip.

Suntem dar o singură clasă de notari.

Pe când ceilalți funcționari își înmulțesc gradațiile de vechime, sau merit și unii dobândesc avantaje, noi regresăm . . . nouă ni se suprimă și ce am avut . . .

Ceilalți înregistrează drepturi câștigate, notarii drepturi pierdute . . .

Trăiască suprema dreptate ce ni s'a făcut!

Principiul egalității a triumfat la noi. Și ni s'a acordat fără nici un sbucium, ni s'a oferit gratuit.

Pregătire, studii, vechime . . . pentru administrație și finanțele țării, n'au niciun rost.

Administrația nu e corp de funcționari specialiști.

Personalul administrativ e recrutat la întâmplări, la răspântiile drumurilor. Orice om luat și pus pe scaun la o masă, îi lipsește doar toc și cerneală, ca să fie notar și încă eminent notar. Și să nu pară curios, dar în v. regat și Basarabia principiul acesta s'a și pus în practică. Școalele de notari nu mai funcționează, iar postulanți cu liceul sau licența nu știu ce și când ar putea determina, să între într'un coră atât de urgisit, ținut izolat departe de ceilalți funcționari, cu un tratament special de salarizare, care le ia orice drept și posibilitate de avansare.

La noi se va întâmpla acest mare eveniment pe „altă lume“, sau în tot cazul „cu altă lume“.

Golul notarilor e umplut cu notari ce trec ridicolul de examen prevăzut de Statut, din cursul primar, strein cu totul de notărie și acești agenți primesc acelaș salar cu notarii vechi și cu pregătire specială.

Administrația regresează, dar asta nu interesează . . .

Căci administrația nu e socotită, se poate constata cu durere, nici a 5-a roată la carul Statului, ci e socotită ultima roată, de rezervă și aceea. Păcat că nu se hotărăște desființarea ei integrală.

Suntem funcționari, care avem cea mai mică și chia infirmă importanță în mecanismul Statului, suntem funcționari, cari nu putem merita nici-o sollicitudine, sau în tot cazul, cea mai după urmă.

Nouă nu ne poate veni rândul nici-odată. Suntem la fundul sacului, când ar fi rândul nostru se isprăvește sacul, sau intervenția celorlalte corpuri forțează pe cei mari să reîntoarcă sollicitudinea dela cap, dela cei mai mari, așa, ca la administrație și mai ales jos la notari, nu ajunge rândul niciodată.

Până a ne veni rândul să ni se facă dreptate — ani de zile — se simte nevoie să se facă o mai bună dreptate, o tot mai bună și mare dreptate celorlalte corpuri, pe care se sprijină siguranța și viitorul țării, iar administrația și notarii în special, sunt lăsați veșnic în așteptare.

Când toți vor fi satisfăcuți complet și când celelalte nevoi ale finanțelor țării vor permite, atunci va veni și rândul nostru . . .

Dacă însă cei mari „*ar sta strâmb, dar ar judeca drept*” ar putea vedea aportul de serviciu adus Statului, siguranței Statului, ordinii publice de acești ignorați funcționari ai satelor, *agenții puterii centrale*, notarii, și s'ar putea convinge, că binemerităm și noi altă soartă decât aceea, ce ni se hărăzește de ani de zile.

Și n'am cerut nici-odată să ni se dea mai mult, decât merită serviciile ce aducem Statului și cetățenilor, comparativ cu ceilalți slujbași și n'am cerut și nu cerem, decât să ni se acorde și nouă drepturile de înaintare pe loc, sau gra-

dațiuni, care de atâția ani s'au dat efectiv celorlalți funcționari

Am pierdut orice nădejde de a vedea o administrație vrednică, capabilă, model, cum era cea din Ardeal, de a se ridica și cea din vechiul regat la nivelul acesteia, și mai ales la nivelul administrației, ce a fost și care după noile legiure nu mai este, nerămânându-i decât laurii trecutului apus.

Dispozițiunile strecurate în legi pentru îmbunătățirea situației notarilor, nu sunt menite a fi puse în aplicare, ci predestinate a se spulbera într'o zi, ca în locul lor alte dispozițiuni să fie legiferate, dar cu aceeași soartă.

Dovadă: Statutul, legea unificării, legea armonizării, cea din urmă suspendată zilei de azi pe mâine, dela un an la altul, ca să ne trezim că toate s'au spulberat și încă în mod definitiv, lăsând ca sufletele noastre să fie cuprinse de legitimă durere și mâhnire.

Em. N. Manta
notar.

Biletele de vite.

În Monitorul Oficial No. 7 din 11 Ianuarie 1928, pagina 189, a apărut noile instrucțiuni referitoare la eliberarea biletelor de vite.

Contrar uzului din Ardeal, se introduce și la biletele de vite sistemul de „cotor”, atât de obicșnuit în vechiul regat, cu toate că registrul de până acuma, cu rubricile respective e mai practic, pentru-că dă mai puțin de lucru și cere mai puțină hârtie.

Cere apoi afară de subscrierea manipulantului biletelor de vite și subscrierea primarului, lucru care în vremea lucrului câmpului merge de multeori cu greu, pentru-că *țăranul nostru pentru un bilet de purcel, trebuie să aducă pe primar dela câmp.*

Trebuie deci lăsată în grija consiliului, că pe cine să concreadă cu manipularea biletelor de vite și acela apoi să fie singur în stare să răspundă pentru ele.

Pentru animalele născute și crescute la proprietar la art. 6 punct g. se cere proces verbal cu 3 martori și la art. 14 alin. 2 să cer 2 martori, cari în fața primarului să dovedească aceasta.

Această dispoziție dacă se aplică strict, aduce după sine șicanarea și nemulțumirea țăranului. Este lipsă deci de următorul amendament: Pentru aceia, despre cari manipulantul biletelor de vite are proprie cunoștință, că vitele derivă din curtea lor, procesele verbale mai sus menționate nu se vor lua. Art. 8 zice că, bile-

tele de vite se fac toate la imprimeria statului. Noi știm, că în țara mărită, asta e greu și știm că de multeori după repetate telegrame, abia sosesc imprimarele ce urgităm.

Pentru aceasta, este mai consult, ca biletele de vite să se confecționeze de fiecare județ, unde în caz de lipsă manipulantul biletelor de vite totuș ajunge mai ușor, ca în capitala țării.

De altcum și anticiparea contravalorii pe un an și mai bine de zile, va întâmpina greutate.

Dar cea mai mare scădere a instrucțiunilor este aceea, că nu spune clar cine face biletele de vite și pe acela cine, și cu ce-l plătește, pentru-că instrucțiunea la art. 33 spune iar clar, că taxele de estradare, transcriere și înoire în vigoare în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș se sistează. Ar urma, ca manipulantului biletelor de vite să i se facă dela comună o plată oarecare, pentru-că gratis nu le va face, nici chiar agentul de animale (unde este).

Dar aceasta ar fi o nedreptate, pentru-că biletele de vite nu se fac de locuitori într'o formă și s'ar proteja neguțătorii și crescătorii de vite, în dauna acelorora, cari nu au vite.

Nu rămâne deci alta, decât a aplica sistemul din Ardeal, de a percepe unele taxe moderate și anume: pentru estradarea unui bilet de vite 5 lei, pentru transcriere 3 lei și pentru înoirea dreptului de proprietate 2 lei și a lăsa în grija consiliului comunal persoana, care să

facă pe manipulantul biletelor de vite pentru aceste taxe

În Ardeal aceste taxe au fost statorite la început în favorul comunelor, cari apoi toate

le-au cedat aceloră, pe cari i-au încredințat cu manipularea biletelor de vite.

Ioan Florian

preș. reun. not. din jud. Alba.

Copiii nimănu.

Prin legea pentru unificarea administrativă s'a creiat notarului o soarte, care pe mulți dintre ei îi pune pe gânduri, oare mai are rost să rămână notar pe lângă situația aceasta jalnică, sfărâându-i-se orice drum de speranță, care la legat încă de cariera administrativă și pe care de sigur cu dragoste a început-o; iar cei cari s'au gândit vreodată, ca să devină notari își vor alunga acel gând și va încerca să și-l explice de-a fi fost un vis urît numai.

Și totuș... aceștia se vor împăca într'o măsură mai mică sau mai mare și cu această situație, legiuirea aceasta lăsându-i mai mult sau mai puțin imposibili;

primii trăiesc și azi încă în mirajul unei cariere fost frumoase;

ai doilea vor ști de vreme să inconjure *realitatea* și va lăsa uitată încă o iluzie, care i-a făcut să creadă, un timp oarecare, că ce bine ar fi fost „notar“.

Dar este și o a treia categorie, sunt funcționarii „subnotari“, cari trăiesc aievea visul urît...

Au intrat în administrație plini de strălucite speranțe la sfatul și insistența bătrânilor notari, cari credeau să cedeze la timpul său locul lor unor tineri deprinși cu munca administrativă și acum, aceste „speranțe ale viitorului administrației dela țară“, stau cu o carieră începută, pregătiți pentru a putea fi în orice moment buni notari, specializați de-a ține în mână destinele oricărei comuni, dar... li-se ia nădejda de-a avea asigurată prin lege o leafă, care deși mică, să aibă cel puțin aparență de stabilitate, fac slujbă fără nădejdea de a-și vedea la bătrânețe familia ferită de grija zilei de mâine, dar cu teama de a se vedea în fiecare

moment pe drumuri.

Azi „subnotari“ (trebuie să-i amintesc cu această numire deși neprevăzută în lege, dar care în realitate există, deoarece județele nici până azi n'au căutat să clarifice situația acestor mucenici ai datoriei; în cele mai multe județe din Transilvania „notarul“ dănuiește sub forma vechei legi având pe lângă sine doi subnotari, dintre care singur nu știe, care e secretar de notar și care e comunal) în ce privește stabilitatea lefii lor, care ar trebui să aibă o normă luată fiind de bază vechimea și pregătirea, — stau la discuția bunăvoinței consiliilor comunale în ce privește stabilitatea în funcțiunea lor, la discreția primarilor atotputernici.

Penzie subnotarii nu au asigurată înzadar a fost contribuția dată ani de zile la fondul de penziune. **Libr. Cluj**

Nădejdea de a-și asigura venite laterale, prin legea pentru Unificarea Administrativă li-s'a zădărnicit.

Oare nu cu drept le putem spune: copiii nimănu?

Subnotarii, când se numesc secretari de notari ar trebui să fie de „Stat“ și totuș se simt mai mult „comunali“, deoarece comuna îi plătește luându-le grija zilei de mâine, județul le lasă doar teama, că oricând pot fi trimiși, dacă interesul cere, ori în altă comună, ori în alte griji de a-și căuta altă slujbă.

Situația aceasta ține de trei ani deși toți factorii — așa spun cel puțin — sunt pătrunși de urgența schimbării acestor stări și țin, că vor interveni pentru „modificarea articolelor din lege“, cari nu se ocupă de fel cu subnotarii.

Oare când se trece la realizare?

Isac E. Isacu.

Activitatea Uniunii Generale.

I.

Dl Alexandru Buha, președintele Uniunii, a primit dela dl Subsecretar de Stat la departamentul Internelor, Franasovici, următoarea telegramă :

DLUI ALEXANDRU BUHA
președintele Uniunii generala a notarilor
LUGOJ

Mulțuminduvă dstră și colegilor dv.
pentru sentimentele ce-mi arătați, Vă rog
să credeți, că intotdeauna voi da asocie-
tății dv. tot concursul meu.

Ministru Franasovici.

II.

Adunarea generală din Arad

Proces-verbal

dresat în adunarea generală a Uniunii generale a notarilor comunali și cercuali din România, ținută la 9 Ianuarie 1928, în orașul Arad, în sala prefecturii județului Arad.

Prezenți :

Din județul Alba: Ioan Florian, (Laz), Nicolae Al-
bani (Vințul de jos).

Din județul Arad: Nicolae Giurgiu (Rovine), Emil
Cismaș (Peregul mic), Aurel Stan (Aradul nou), Ale-
xandru Rațiu (Grăniceri), Gheorghe Popa (Șiria), Du-
mitru Istin (Apateu) Aurel Caba (Sebiș) și Nicoleta Peia
(Șilindia).

Din județul Bihor: Dumitru Hașaș (Sân-Nicolaul
român, Teodor Zigre (Ciocaia), Alexandru Fekete (Leș).

Din județul Brașov: Gheorghe Comșa (Satulung),
Ioan Bumbea (Hărman), Nicolae Barbat (Țințari).

Din județul Caraș: Gheorghe Berariu (Comoriște),
Gheorghe Milencovici (Steierdorf-Anina), Mihai Szántó
(Lupac), Leonte Polgar (Mercina), Petru Ciorogariu
(Oravița), Pan Nica (Vărădia).

Din județul Cluc: Laurențiu Platoș (Sândomonic),
Gavril Kovács (Frumoasa).

Din județul Cluj: Ioan Stoica (Chintea), Traian
Ungur (Mărgan), Ignășe Morariu (Dăbâca), Iacob Roth
(Bonțhida).

Din județul Făgăraș: Gheorghe Popa (Ciuc), Filip
Suciu (Vaidarecea), Nicolae Șteavu (Mândraș), Ioan
Boldea (Comăna de jos).

Din județul Hunedoara: Ioan Paștiu (Zam), Ioan
Dimș (Gurasada), Emil Rusu (Burnene), Nicolae Băca
(Baia de Criș).

Din județul Mureș: Simion Ursu (Dedaș), Lioni
Cheri (Erneu), Armin Felszeghi (Ilioara), Iuliu Ferenczy
(Jabenita).

Din județele Maramureș, Năsăud, Odorheiu: ni-
menea :

Din județul Satu-mare: Iosif Corbu Szilaghi (O-
rașul nou), Mircea Dutescu (Doba), Carol Rapolti
(Jadăra).

Din județul Sălaj: Alexandru Comșa (Jibou), Ioan
Ciocan (Valea lui Mihai), Alexandru Vaida (Crasna),
Alois Nemetz (Ulmeni), Vasile Pop (Santău), Ioan Po-
poviciu (Surduc), Vasile Podariu (Camăr), Ioan Luțai
(Surducul de sus).

Din județul Sibiu: Aurel Decei (Gurarăului), Du-
mitru Popoviciu (Sadu), Aurel Căpățină (Orlat), Valeriu
Prie (Rășinari), Avram Tâmpăniariu (Galeș).

Din județul Severin: Alexandru Buha, Dr. Ale-
xandru Vasile, Ieronim Văcariu (Lugoj), Isac Hațegan
(Iablanita), Alexandru Neamțiu (Țipariu), Ioachim Sas
(Bata).

Din județul Someș: Alexandru Bărbos (Dej), Ni-
colae Pop (Reteag), Ioan Halasz (Șintereag), Iosif Heis-
mann (Unguraș), Victor Davidovici (Iclod), Stefan Bar-
bos (Sucuiul de sus).

Din județul Târnava-mare: Octavian Doctor (Vă-
nători), Ioan Hietsch (Saroșul).

Din județul Târnava-mică: Francisc Szász (Zagăr),
Aladar Markovics (Bahnea), Andrei Weber (Nădaș),
Andrei Hartmann (Țigmand).

Din județul Timiș-Torontal: Teodor Crăciun (Cia-
cova), Nicolae Olariu (Iamul-mare), Petru Popoviciu
(Tomnatic), Dr. Valer Pop (Peciul-nou), Petru Han
(Valcani), Victor Giurgiu (Cianadul-mare), Ascher Arpad

(Iecea-mare), Iosif Alba (Beregsău), Len Iosif (Săcălaz), Carol Morawetz (Bogdarigos), Francisc Oberst (Recaș), Iulu Chvalibog (Bacova), Valentin Dewald (Deta), Gheorghe Chiriloviciu (Becikerecul-mic), Nicolae Badiu (Clopodia).

Din județul Treiscaune: Nimenea.

Din județul Turda: Dionisie Muntean (Baia de Arieș), Ioan Nemeș (Cecalaca), Virgil Gârduș (Câmpia Turzii).

Din județul Mehedinți: Nimenea.

Din județele Dâmbovița, Constanța, Covurlui, Buzău, Braila, Dolj, Gorj, Râmnicul-Sărat, Neamț, Argeș, Lăpușna, Botoșani, Romanai, Ialomița: Șerban Constantinescu (Joseni-Buzău), Gheorghe Stănilă, (Beceni-Buzău).

Din județul Bacău: Ioan Itigan (Vasiești).

Din județul Radauți: Ladislau Tomașevschi (Dor-nești), Armbrüster Cristian (Maneuț).

Oaspeți: D-l Dr. Lazar, subprefectul județului Arad și Pompilius Piso senator.

Punctul I.

Președintele, Alexandru Buha, după-ce constată prezența alor 97 membrii și că se pot aduce hotărâri valide, deschide adunarea generală. Expune, că la 30 Octomvrie 1927, consiliul de administrație, în ședința sa, ținută la Cluj, a îndrumat prezidiul Uniunii, să ia contact cu prezidiul Asociațiunii generale a notarilor din vechiul regat, în scopul fuzionării acestor două organizațiuni.

Delegații Uniunii, întâlnindu-se cu delegațiunea Asociațiunii generale a notarilor din vechiul regat, în orașul București, au încheiat un acord de fuzionare, dresând un proces-verbal, care urmează a se ratifica de adunarea generală. Considerând, că Asociațiunea generală din vechiul regat a intrat ca membră în Uniunea generală cu toate filiale și membrii ei, corpul notarial din România de azi încolo e unul și nedespărțit.

D-l președinte mai amintește, că adunările notarilor întotdeauna au luptat în prima linie pentru interesul administrațiunii și numai după aceea pentru interesul personal al notarilor, încercând a asigura, pe cât e posibil, independența lor materială, care aduce pe cea morală. Lupte mari s'au dat pentru satisfacerea doleanțelor corpului notarial, însă nu lupte secrete, ci pe față, având înaintea ochilor ținta de a se ajunge la o administrațiune bună și modernă. Deși atribuțiunile notarilor, conform legii pentru unificarea administrativă, sunt reduse, notarii au purtat și poartă povara întregii administrațiuni din comunele rurale.

Cere ajutorul tuturor colegilor în luptă pentru ajungerea tuturor scopurilor, pentru care s'a organizat corpul notarial. Salută colegii în orașul Arad, locul primei adunări generale, la care participă și frații colegi, reprezentanți ai notarilor din vechiul regat, Basarabia și Bucovina și apoi în cuvinte mișcătoare aduce prinos

de recunoștință defunctului nostru Rege Ferdinand I. Comemorarea este ascultată în picioare de întreaga adunare generală.

După acestea, președintele salută pe d-l subprefect al județului Arad, pe notarii din vechiul regat și Bucovina.

Propune trimiterea alor 2 telegrame de omagiu d-lui ministru de interne Duca și d-lui subsecretar de stat Franasovici a căror text citindu-se, este aprobat de adunarea generală.

Telegramele au următorul text identic:

1 D-lui I. G. Duca ministerul de interne București.

2 D-lui R. Franasovici subsecr. de Stat la interne București.

„Notarii comunali, membri Uniunii Generale a Notarilor din România, întruniți în adunare generală în Arad, își înalță gândul lor la cârmuitorul și ocrotitorul lor, exprimându-și devotamentul curat și sincer către șeful lor suprem.

Trăiască Excelența Voastră, trăiască înalțul guvern, căruia îi închinăm munca noastră patriotică“.

Alexandru Buha
președinte.

În fine delegă pentru verificarea procesului verbal al adunării de azi pe d-nii Dr. Alexandru Vasile și Ieronim Văcariu, ceace adunarea generală unanim primește.

D-l Dr. Lazar, subprefect al județului Arad, luând cuvântul, mulțumește în numele său și în numele d-lui prefect, care e împiedecat a lua parte, pentru invitația la adunare, în care notarii comunelor discută chestiunile lor vitale. D-l subprefect, ca unul, care cunoaște menirea notarului, promite, că va aduce la cunoștință forurilor competente toate doleanțele notarilor, pentru-ca după posibilitate, în cadrele legilor, să fie soluționate în mod favorabil.

Corpul notarial din țară unit într'o singură organizație, pentru desăvârșirea unificării administrative trebuie să impună factorilor în drept alcătuirea regulamentului de aplicare al legii pentru unificarea administrativă, până acum nevoată.

Recomandă foarte călduros procurarea din partea fiecărui notar a cărții editate de d-l președinte Alexandru Buha, care cuprinde toate legile, regulamentele și instrucțiunile necesare la administrarea bună a comunelor rurale.

D-nul Gheorghe Berariu (Carăș), luând cuvântul înainte de începerea debaterii programului, învoacă harul lui D-zeu pentru a da lumină tuturor colegilor, ca să aleagă și să pună în fruntea Uniunii oameni destoinici din togma noastră, care este fundamentul

administrațiunii și să se desbrace fiecare de orice patimă, pentru ca discuțiunile să decurgă într'un mod demn de aceasta adunare.

Președintele Alexandru Buha, salută pe d-l Pompiliu Piso senator, care a apărut în adunare. D-l senator Pompiliu Piso cere voe să rostească câte-va cuvinte în această adunare, unde a venit nu ca senator, ci ca român, să învețe. Ca membru în corpurile legiuitoare, deși nu se ocupă cu administrația, totuși de atâtea ori trebuie să-și dea votul în chestiuni de administrație. Oratorul a observat, că dacă osia administrației nu merge bine, atunci întreg carul statului merge rău. Amintește, că e necesar, ca corpul notarial prin organizația pe care o posedă, să se manifeste în așa mod, ca cercurile conducătoare să cunoască notarii și să asculte sfatul lor. Invoacă și d-sa ajutorul lui D-zeu, ca adunarea generală să aducă hotărâri bune și folositoare. Deoarece în cele cinci provincii ale țării au fost cinci sisteme de administrație, s'a adus o lege de experiență administrativă, provizorie, căreia îi lipsește încă regulamentul de aplicare, la a cărui alcătuire, corpul notarial ar putea da un concurs foarte folositor. Dorește adunării generale spor la muncă și dragoste frățească.

Punctul 2.

La invitarea președintelui, d-l Nicolae Olariu notarul I. al Uniunii, citește raportul general despre activitatea Uniunii, dela reconstituirea din anul 1921 până în ziua de azi.

(Raportul s'a publicat în No. 1—2 al revistei noastre din 15. Ian. 1928.)

D-l Ieronim Văcariu (Severin), luând cuvântul la raportul președintelui, arată greutățile întâmpinate de prezidiu în îndeplinirea atribuțiilor sale. Deși Uniunea a luptat din răzputeri în frunte cu d-l Alexandru Buha, acesta s'a izbit în acțiunile sale pe la cercurile conducătoare de alte mentalități, alte concepții. Durere, n'au înțeles să aprecieze corporația notarilor așa, după cum aceasta era în realitate, în Transilvania

La fel a fost un inconvenient dăunător pentru prezidiu și faptul, că nu s'a putut realiza mai de vreme o colaborare pararelă a tuturor notarilor din întreagă țara, așa, că Uniunea din Transilvania a trebuit să ducă aproape izolată lupta față de proiectele de legi de unificare a celor cinci sisteme de administrație rurală, pregătite mai mult sau mai puțin potrivit de către diferitele guverne, perindate la cârma țării.

Alta dintre greutățile întâmpinate de prezidiu, a mai fost și lipsa de interes a multora dintre colegi. Neplătind regulat taxele către Uniune, aceasta a ajuns de multe ori în criză de mijloace, care-i erau atât de necesare.

D-l președinte, pe lângă munca istovitoare depusă de d-sa zi și noapte în interesul corpului notarial, a fost constrâns să se jertfească și materialicește, avan-

sând din averea sa personală zeci de mii lei, atât pentru deplasările nenumăratelor delegațiuni, cari au bătut drumul capitalei pentru a colinda pe la toate ministerele întru apărarea drepturilor jignite, cât și pentru editarea organului nostru de presă „Administrației Române“, pe care foarte mulți colegi se mulțumesc a o citi, fără să achite abonamentul.

Dovada acestor sacrificii este însuși faptul, că d-l președinte are astăzi o pretenziune de aproape 200,000 lei față de Uniune.

Iată împrejurări, cari denotă — spune vorbitorul — că d-l Buha, n'a înțeles calitatea sa de președinte numai ca satisfacerea unei ambiții personale, ci a considerat-o ca o datorie, o misiune sfântă, care trebuie dusă la îndeplinire cu ori-ce risc.

Aprobarea regulamentului pentru lucrările particulare și majorarea taxelor pentru aceste lucrări, este meritul personal al d-lui președinte Buha, care a răușit să o obțină, numai datorită stăruințelor sale neobosite și legăturilor sale personale cu cercurile conducătoare.

Pentru activitatea sa bogată dezvoltată în interesul corpului notarial, timp de șase ani, rezumată în raportul general, oratorul exprimă d-lui președinte viile sale mulțumite în numele său și al Reuniunii ce reprezintă, și propune, ca și adunarea generală să-i voteze mulțumită protocolară, pentru aceasta activitate. (Întreaga adunare aplaudă furtunos, ovaționând pe domnul președinte.)

D-l Dr. Lazar suprefect, luând cuvântul expune, că actualele atribuțiuni ale notarilor sunt reduse, însă dacă notarul dorește să aibă toate agendele administrației comunei în mână, să ceară a fi numit și secretar. Pentru primar să fie angajat un secretar, pentru lucrările de mai puțină importanță. În privința împărțirii notarilor cu sesiuni, vede o greutate, din motivul, că e funcționar de stat și în cazul, că notarul ar obține sesiune, atunci cu drept cuvânt și ceilalți funcționari de stat ar putea pretinde. (Protestări. Numai acei cari fac serviciu la sate.)

D-l Ioan Stoica notar, președintele Reuniunii județene Cluj, aduce salutul colegilor din județul Cluj. Mulțumește și d-sa prezidiului pentru activitatea bogată desfășurată și susține, că notarii mai au încă multe doleanțe juste, pentru a căror satisfacere a sosit timpul, ca notarii strânși uniți pe întreaga țară, să lupte cu îndârjire. Fiecare să-și facă datoria față de Uniune și invite cu multă înflăcărare corpul notarial, în special pe colegii mai tineri, la luptă, pentru ca viitorul notarilor să fie salvat.

D-l Șerban Constantinescu (Buzău), președintele Asociației din vechiul regat, transmite adunării generale salutul notarilor din vechiul regat, Basarabia și Bucovina și salută actul important al unirii tuturor notarilor, într'o singură organizațiune, menită a lucra mai eficace pentru binele țării și al notarilor, (aplaude furtunoase,

strigăte: trăiască fuziunea!)

Deși tratativele de fuziune au fost lungi, — continuă d-sa — totuși s'a putut încheia cel mai mare act în viața notarilor din vechiul regat, fuzionarea, atârând dela aceasta viitorul lor. Exprimă adâncă sa recunoștință față de activitatea conducerii Uniunii, care prin lupta sa dârză, a scos din noroiu și notarii din vechiul regat, socotiți ca funcționari umili și de puțină importanță și își exprimă ferma speranță, că de acuma, strâns uniți, toți notarii vor putea lupta mai bine pentru satisfacerea exigențelor lor juste. (Oratorul este viu aplaudat.)

D-l Andrei Hartmann, notar (Târnava-mică) luând cuvântul la raportul președintelui, amintește, că d-nul președinte în vorbirea sa de deschidere a susținut, că corpul notarial până acuma a luptat în prima linie pentru interesele generale ale administrației, comunale și numai în al doilea rând pentru îmbunătățirea sortii lui. Oratorul crede de bine a se aduce la cunoștința forurilor în drept, că răbdarea a ajuns la sfârșit. Grija zilei de mâine, pentru susținerea familiilor de notari, îi împinge la o luptă mai dârză, care de acum se va da în primul rând pentru ajungerea la o salarizare demnă de munca, de datorințele și răspunderea, cât și de pregătirea, ce o au notarii. (Exclamări: așa e!)

D-l Vasile Pop, notar (Sălaj), spune, că deși vede, că conducătorii uniunii a muncit mult în interesul notarilor, rezultatele obținute nu sunt îndeajuns mulțumitoare. Notarii fără deosebire de provincii, sunt rău salarizați, remiza pentru incasarea dărilor nu s-a plătit în toate județele, regulamentul lucrărilor particulare, compus în baza legii pentru unificarea administrativă, încă nu a apărut. Invită colegii la mai multă energie, la mai mult interes; iar prezidiul să ia contact cu d-nii parlamentari. Delegațiunile trimise la București să nu plece cu una cu două de acolo, până ce nu vor fi satisfăcute cererile juste ale corpului notarial.

D-l Ioachim Sas notar (Severin), este de părerea, să se țină congrese anuale în diferite părți ale țării, pentru ca opinia publică să ia știre despre doleanțele notarilor.

D-l Dumitru Hașas, președintele reuniunii județene Bihor, luând cuvântul declară, că primește raportul președintelui. Dacă nu s'a putut ajunge satisfacerea tuturor doleanțelor, este convins, că nu prezidiul e de vină, ci faptul, că notarului îi lipsește inamovibilitatea, acesta este socotit mic, este pus la dispoziția mai marilor zilei, cari îl poartă din sat în sat. Adresându-se d-lui senator Piso, care e prezent, relevă, că este datoria parlamentarilor aleși prin colaborarea noastră prețioasă, să asculte glasul disperat al notarilor, să ștergă lacrimile de pe obrazul soțiilor și copiilor de notari transferați de colo-colo în timp de iarnă, fără motive legale și serioase, pentru așa numitul „interes de serviciu“. Să curme odată această stare de lucruri atât de tristă și dăunătoare. (Aplauze.)

D-l Pompiliu Piso senator, luând din nou cuvântul spune, că a venit la această adunare să învețe. A învățat și a luat diploma și acum corpul notarial îl trimite la muncă. În cece privește inamovibilitatea amintită de d-l antevorbitor, oratorul spune, că o vor avea și notarii, dacă și ceilalți funcționari de stat o vor avea. Din partea dânsului promite, că dacă se va convinge, că doleanțele expuse de notari sunt juste, va lupta pentru satisfacerea lor. Să nu creadă cineva, că politica e de vină, dacă prin vre-o lege se știrbesc eventual drepturile sau interesele unei corporațiuni, ci de cele mai multe ori este devina faptul, că cei competenți n'au informațiunile necesare.

Că corpul notarial din Ardeal și Banat este de o valoare incontestabilă, o denotă și faptul, că notarii din vechiul regat, Basarabia și Bucovina întinzându-le mâna, au venit să fuzioneze cu ei. Acelaș lucru rezultă și din împrejurarea, — după cum a afirmat d-l președinte, — acest corp notarial, în lupta ce a dat-o până acuma, în primul rând s'a ocupat de interesele generale.

E necesară o strânsă solidaritate între colegii de carieră, o bună organizare, pentru ca să-și poată eluipa totul ce le lipsește și ca să se țină cont de ei.

Oratorul promite solemn, că notarii îl vor găsi totdeauna alături de dânsii, când se vor prezenta la guvern cu cereri juste și binemotivate, dându-le din inimă tot sprijinul, când i se va cere.

D-l Ioachim Sas notar (Severin), ridică observațiunea, că d-l Dr. Ioan Pop a cerut înscrierea la cuvânt și n'a fost admis. (Intreruperi. La raport! Nu faceți pe avocatul altuia! Jos!)

Președintele, d-l Alex. Buha răspunde, că în baza dispozițiunilor statutului de organizare, numai membrii de drept și delegații autorizați au dreptul a lua parte la dezbateri. D-l notar Dr. Ioan Pop nu e nici membru de drept, nici delegat la adunare, de către reuniunea, căreia aparține.

D-l președinte declară încheiată discuția la raportul general despre activitatea Uniunii, cerând luarea la cunoștință.

Hotărîre ad. 2.

Adunarea generală cu vii aplauze ia la cunoștință raportul președintelui despre activitatea Uniunii, votând d-lui Buha mulțumită protocolară.

Punctul 3.

D-l Dr. Valer Pop notar Timiș-Torontal, casierul Uniunii, citește contul de gestiune al Uniunii pe anul 1926, pecum urmează:

a) Fondul administrativ al Uniunii:

Rămășiță de incasat din anul 1925, scă-	
zându-se suprasolvirea de Lei 10.240 Lei	241.331—
Taxa pe anul 1926	Lei 231.097·25
Total de incasat Lei	472,428·25

S'au incasat in anul 1926	Lei	142,697 90
Rămas neincasat cu finea lui 1926	Lei	348,900 35
Din care scăzându-se suprasolvirea	Lei	19,170 —
Se arată cu finea anului 1926, ca rămășiță neincasată de	Lei	329,730 35

și propune a-l aproba.

D-l Ioachim Sas (Severin), ridică obiecțiuni, că se administrează bani și de către d-l președinte, susținând, că una și aceeași persoană nu poate fi și casier și ordonanțator.

Un singur casier să administreze banii Uniunii, ai fondului pentru cămin și ai revistei.

D-l președinte Alexandru Buha răspunde, că nu are nimica în potrivă, ca fondul uniunii și al căminului să se administreze exclusiv de către casier.

În ce privește însă revista „Administrația Română”, administrarea fondului acesta de către casier, este foarte anevoioasă fiindcă pe de o parte casierul domiciliază la o depărtare mare de sediul președintelui, iar pe de altă parte fiindcă editarea revistei reclamă cheltueli, cari trebuiesc achitate imediat, neputându-se aștepta până se trimit banii de casier.

Apoi și din motivul, că o mare parte din abonați trimit abonamentul deadreptul administrației revistei, pe care ar urma, ca președintele să-i trimeată la casier, ca acesta la rândul său iar să-i trimită președintelui, cauzându-se cheltuelile postale inutile și întârziere de timp. Apariția regulată a revistei și așa suferă din cauza lipsei de bani.

Președintele crede de potrivit, ca banii revistei să se administreze de către administrația revistei, așa, după cum s'a făcut în cea mai perfectă ordine și până acum, și să nu se mai trimită la casier.

Alfel se face imposibilă editarea revistei.

D-l Ioachim Sas (Severin), menținându-și propunerea anterioară, mai observă, că banii pot să se verse la casier și acesta să-i depună la o bancă la dispoziția revistei.

D-l Gheorghe Milencovici (Caraș), spune că în ședința consiliului de administrație s'a hotărât, ca toate încasările să se facă prin casier fie pentru uniune, cămin sau revistă.

Hotărîre ad. 3/a.

Adunarea generală aprobă în unanimitate contul de gestiune al fondului administrativ al uniunii pe anul 1926.

b) Fondul revistei „Administrația Română”

D-l președinte Alexandru Buha, citește contul de gestiune al fondului revistei „Administrația Română”, pe anul 1926, pe cum urmează :

1. Abonamente de incasat cu rămășița din anul 1925, în total	Lei	848,446 —
2. Subvenția dela Stat pe 1926 Lei		20,000 —

3. Taxe pentru publicațiuni	Lei	31,522 —
4. Rămășiță p. carnete de dare	Lei	13,346 94
5. Uniunea generală datorează ca imprumut	Lei	84,358 80
6. Sold în numărare cu finea anului 1925	Lei	4,785 42
7. Banca Albina data la fondul orfanal	Lei	6,373 —

In total au fost de incasat Lei 1,008,832 16

S'au incasat in anul 1926 in total	Lei	458,707 72
Rămas de incasat cu finea an. 1926	Lei	550,124 44

Cheltuelile preliminate Lei 831.096 50

S'a plătit în total Lei 421,096 50

Sumă neachitată cu finea anului 1926 este de Lei 298,000 —

Se arată cu finea anului 1926 :

1. excedent bugetar	Lei	289,735 66
2. excedent bănesc	Lei	37,611 22

Hotărîre ad. 3/b.

Adunarea generală aprobă în unanimitate și acest cont de gestiune.

c) Fondul căminului notarilor.

D-l președinte Alexandru Buha, citește contul de gestiune al fondului căminului, pe anul 1926.

În legătură cu aceasta d-se expune, că adunarea generală a Uniunii, ținută la 1 Noembrie 1924, a hotărât ca notarii să se nizuiască, ca comunele să voteze prin bugetele lor, ajutoare după putință, pe seama acestui fond iar notarii să cedeze din remiza ce o obțin pentru încasarea dărilor, cota pe 2 luni.

Tot adunarea generală a hotărât, ca atât notarii, cât și șefii secretariilor de notari, să mai contribuie la acest fond cu câte 10 lei lunar — începând dela 1 Ianuarie 1926.

Dela comune au încurs ajutoarele pentru cămin, dela notari însă — nu. Un alt inconvenient mai este, că notarii nici nu avizează prezidiul de sumele votate de comune și astfel nu se poate ține o evidență de pretenziunile acestui fond. Se poartă însă un jurnal, din care rezultă, câți bani și dela cine, s'au trimis de dreptul la Banca „Albina” și câți la președinte. Singura dovadă și control este, că sumele se chitează comunelor care-i trimit, iar cuponul mandatului postal, servește ca act de bază la jurnal.

Acest fond se cifrează azi — conform jurnalului și libelelor de depunere, la suma de 1,459,370 — Lei, cari se găsesc depuși la filiala băncii „Albina” din Lugoj, spre fructificare cu dobândă de 15%.

Consiliul de administrație propune a se lua acest raport la cunoștință și a se îndruma prezidiul nou, ca să intervină la toate consiliile județene din țară, spre a se vota de către ele ajutoare fondului căminului copiilor de notari.

Hotărîre ad. 3/c.

Adunarea generală primește unanim propunerea consiliului de administrație.

Punct 4.

D-l Dr. Valer Pop, casierul Uniunii, citește proiectul de buget al uniunii — fondul administrativ — pe anul 1928 așa, pe cum se propune de către consiliul de administrație, cu

Lei 414,600— la venituri și

Lei 414,600— la cheltuieli

și propune a se aproba.

D-l Simeon Ursu, notar (Mureș), propune ca în bugetul pe anul 1928, în vederea fuzionării organizațiilor notariale din țară, ivindu-se mai multe venituri și mai multe cheltuieli, să se prevadă sume potrivite ca »*venituri diverse*«, și »*fond pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare*«.

Hotărîre ad. 4.

Adunarea generală unanim aprobă bugetul așa, pe cum se propune de către consiliul de administrație.

Punctul 4/a.

D-l președinte Alexandru Buha, citește proiectul de buget al revistei, pe anul 1928, conținând

la venituri:

1 Abonamente pe anul 1928, socotite pe 3000 abonați:

a) 300 lei anual	Lei	900,000—
2. Excedentul exercițiului 1927	Lei	483,500—
3. Subvenție dela Stat	Lei	20,000—
4. Din taxe de publicațiuni	Lei	10,000—

Total Lei 1,413,500—

La cheltuieli:

În total, conform specificării din proiectul de buget Lei 1,413,500—

Acest proiect de buget a fost primit de către consiliul de administrație, care-l propune adunării generale spre aprobare.

D-l Ioachim Sas (Severin), propune ca în viitor să se contopească bugetul uniunii cu al revistei.

Hotărîre ad. 4/a.

Adunarea generală aprobă bugetul revistei pe anul 1928 conform propunerii consiliului de administrație.

Înainte de a se trece la desbaterea proximalului punct din program, d-l președinte Alexandru Buha, citește o cerere semnată de un număr de colegi, în care se propune, ca mai întâiu să se aleagă președintele și biurul nou și numai după aceea să se continue desbaterea restului punctelor din ordinea de zi (protestări

vehemente la majoritatea membrilor prezenți. Voci: pro și contra propunerii.)

D-l Iosif Leu notar (Timiș-Torontal), propune, ca cererea să se respingă și să se continue desbaterea programului sub prezidiul actual. Aceasta petiție trebuia dată la început, nu la mijlocul programului, (zgomot.)

Se pune întrebarea, dacă adunarea primește propunerea. Adunarea generală cu mare majoritate respinge cererea, hotărînd continuarea desbaterei ordinii de zi. (Protestări din partea semnatorilor petiției.)

D-l Ioan Stoica (Cluj), atrage atențiunea prezidiului, ca acelor membrii din prezidiu, cari n-au luat parte la ședințe și nu și-au făcut datoria, să nu li se plătească onorarele, deoarece la votarea bugetului pe 1927, așa s'a hotărât. (Strigăte: așa e!)

Agitația se potolește în urma intervenției d-nului Simion Ursu, care roagă colegii, să vorbească într'un ton mai domol și nu în mod certăreț, păstrând demnitatea adunării.

Punctul 5.

D-l Simeon Ursu, prim-notarul Uniunii, citește procesul verbal dresat în București de către delegații ambelor organizațiuni notariale din țară (Ardeal și vechiul regat) în chestia stabilirii condițiilor de fuzionare a acestor organizațiuni.

Întreagă adunarea izbucnește într'o furtună de aplauze, ceri durează câte-va minute, Sala întreagă exclamă: trăiască fuziunea! Trăiască colegii din vechiul regat!

D-l președintele Alexandru Buha, în baza referatului comisiunii, făcut prin procesul verbal, care s'a citit, propune ratificarea acordului de fuzionare a »Uniunii« ardelene cu »Asociația« din vechiul regat, cu modificarea, că numărul membrilor în prezidiu și în consiliul de administrație nu se poate măjora înainte de modificarea statutelor Uniunii generale, acceptate în mod provizor de »Asociație«.

Urmând deci, ca organizația unită, până la alcătuirea noilor statute, să funcționeze în baza celor actuale, numărul membrilor în prezidiu și în consiliul de administrație, rămâne cel prevăzut în statutele actuale.

Până atunci proporția de reprezentare a diferitelor provincii se stabilește de comun acord, pe cum urmează:

1. În prezidiu:

Președintele, 2 vicepreședinți (II și III), primnotarul, 2 notari (I și II) și casierul se aleg din Ardeal-Banat.

Vechiul regat: primul vicepreședinte.

Basarabia: un notar (III).

Bucovina: un notar (IV).

2. În consiliul de administrație:

Ardeal-Banat: 13 membri ordinari și 3 supleanți.

Vechiul regat: 8 membri ordinari și 1 supleant.
Basarabia: 2 membri ordinari și 1 supleant.
Bucovina: 1 membru ordinar și 1 supleant.

3. Secțiunea administrativă:

7 membri, dintre cari 3 din Ardeal-Banat, 2 vechiul regat, 1 Basarabia și 1 Bucovina.

4. Secțiunea socială:

5 membri, dintre cari 2 din Ardeal-Banat, 2 vechiul regat, 1 Basarabia, 1 Bucovina.

5. Secțiunea economică și a contabilității:

5 membri, dintre cari 2 din Ardeal-Banat, 1 vechiul regat, 1 Basarabia, 1 Bucovina.

Membrii de sub punctele 3, 4 și 5, se aleg de către consiliul de administrație, din sânul acestuia, în ședința de constituire.

Hotărîre ad. 5.

Adunarea generală cu vie însuflețire ratifică în unanimitate acordul de fuziune, încheiat în București la 1 Decembrie 1927, între Asociațiunea generală a notarilor din vechiul regat și Uniunea generală a notarilor din România, cu modificarea propusă de președinte. Se proclamă deci unirea organizațiilor profesionale ale corpului notarial din țară, între freneticele aplauze ale adunării generale, cari durează aproape 10 minute. (Viile ovațiuni la adresa colegilor din vechiul regat, și a dlui Șerban Constantinescu, nu mai au sfârșit!)

Punctul 6.

Chestia căminului notarilor s'a desbătut sub punctul 3 b.

Punctul 7.

D-l președinte Alexandru Buha, aduce la cunoștința adunării generale, că prezidiul a compus un memoriu în cauza salarizării secretarilor de notari de către stat și propune, ca acela să fie înaintat ministerului de interne și de finanțe.

Hotărîre ad. 7.

Adunarea generală decide înaintarea memoriului.

Punctul 8.

D-l președinte Alexandru Buha, aduce la cunoștință, că prezidiul a mai compus un memoriu în cauza remunerării notarilor, pentru încasarea dărilor de stat și propune, ca și acesta să se înainteze ministerului de interne și de finanțe.

Hotărîre ad. 8.

Adunarea generală primește propunerea, dispunând înaintarea memoriului.

Punctul 9.

D-l Nicolae Olariu, notarul I. al Uniunii, propune

să se ia dela ordinea zilei desbaterea proiectului de lege referitor la organizarea contabilității publice, deoarece cuprinsul aceluia nu atinge contabilitatea comunală.

Hotărîre ad. 9.

Adunarea generală primește propunerea.

Punctul 10.

D-nul Simion Ursu, primnotarul Uniunii, citește memoriul prezidiului, privitor la proiectul de lege al unificării actelor de stare civilă și propune, ca acela să se înainteze ministerului de justiție cât mai în grabă.

Hotărîre ad. 10.

Se decide înaintarea memoriului.

Punctul 11.

D-l președinte Alexandru Buha, aduce la cunoștință, că a mai compus un memoriu și în cauza încadrării potrivite a notarilor, propunând, ca acest memoriu, să se înainteze ministerului de interne și de finanțe.

În legătură cu aceasta, d-l Ioan Florian notar, (Alba) în numele reuniunii notarilor din județul Alba, propune, ca să se țină în București un congres, în care să se demonstreze toate doleanțele notarilor înaintea opiniei publice a țării, ca lumea să se convingă despre dreptatea cauzei corpului notarial.

Hotărîre ad. 11.

Adunarea generală unanim primește propunerea președintelui Alexandru Buha, îndrumând prezidiul viitor, să studieze propunerea d-lui Ioan Florian.

Punctul 12.

D-l președinte Alexandru Buha propune, ca să se înainteze un memoriu ministerului de interne, în scopul înființării școalelor de notari și în vechiul regat și anume în București și în Iași, în baza regulamentului existent pentru școalele de notari din Ardeal și Banat.

Hotărîre ad. 12.

Adunarea generală primește cu unanimitate propunerea.

Punctul 13.

D-l președinte Alexandru Buha, aduce la cunoștință, că prezidiul a compus un regulament de aplicare al legii pentru unificarea administrativă, care să se înainteze ministerului de interne.

Hotărîre ad. 13.

Se decide înaintarea regulamentului, menit a înlesni lucrările ministerului.

Punctul 14.

D-l președinte, Alexandru Buha, după ce, la interpelarea d-lui Gheorghe Comșa (Brașov), dă lămuririle despre regulamentul cel nou privitor la redactarea ac-

telor particulare de către notari, aduce la cunoștință, că d-sa a compus un memoriu către Min. de interne, cerându-se în acesta, ca și notarii din vechiul regat, Basarabia, Bucovina, precum și aceia, cari au fost numiți notari după promulgarea legii pentru unificarea administrativă, să aibă dreptul de a redacta acte particulare pe seama locuitorilor din comuna lor.

Hotărîre ad. 14.

Se hotărăște înaintarea memoriului.

Punctul 15.

D-l președinte Alexandru Buha, face cunoscut memoriul către ministerul de interne, în care se cere de către Uniune, ca notarii să obțină sesiuni. Memoriul s'a înaintat ministerului de interne, după informațiunile câștigate dela d-l secretar general al ministerului de agricultură, care ne-a spus, că cererea trebuie înaintată prin forul superior ierarhic al petenților.

Hotărîre ad. 15.

Se ia la cunoștință și se decide înaintarea memoriului.

Punctul 16.

Epuizându-se ordinea de zi, președintele, d-l Alexandru Buha, rostește o cuvântare calduroasă, în care mulțumește tuturor membrilor corpului notarial pentru concursul și încrederea cu care l'au onorat până în prezent atât pe d-sa, cât și pe colegii din prezidiu. Arată, că la 1 Aprilie 1928, se împlinește mandatul de 6 ani, pentru care a fost ales prezidiul și consiliul de administrație al Uniunii. În crezul ferm și cu conștiința împăcată, că n'a scăpat nici un moment de a-și face datoria în timpul cel mai greu de refacere și înjghebare a corpului notarial și a organizației sale profesionale (aplauze furtunoase), anunță demisia prezidiului și a consiliului de administrație.

Face apel la adunarea generală, ca în conformitate cu dispozițiunile statutelor de organizare, să procedă la alegerea noului prezidiu și consiliu de administrație, adaogând că în fruntea și la conducerea Uniunii să se aleagă elementele cele mai harnice și destoinice, asupra cărora — în urma unirii notarilor din întreagă țară, așteaptă o muncă și mai grea. (Întreagă adunarea ovaționează îndelungat pe domnul Alexandru Buha.)

În urma demisiei președintelui, pentru conducerea alegerii, adunarea generală, alege de președinte ad-hoc pe d-nul Gheorghe Berariu, notar (Caraș), de notar ad-hoc pe d-l Nicolae Olariu notar (Timiș-Torontal), iar ca verificatori ai operațiunii de alegere pe d-l Gheorghe Comșa (Brașov) și Vasile Pop (Sălaj). Prezidiul ad-hoc i-și ocupă locul, în urma căreia d-l Gheorghe Berariu (Caraș) președinte ad-hoc, prin o scurtă cuvântare roagă și d-sa adunarea generală, să aleagă oameni destoinici

de conducători ai corpului notarial din întreagă țară, fiindcă dela această alegere va depinde soarta și viitorul notarilor.

Președintele ad-hoc d-l Gheorghe Berariu, citește o cerere semnată de 10 membrii, în baza căreia se cere aplicarea votizării secrete la alegerea de președinte.

O mare parte a adunării generale insistă, că alegerea să se facă prin aclamațiune. (Se naște zgomot, făcându-se din diferite părți, diferite propuneri).

După ce nu succede a se institui o comisie de candidare, președintele ad-hoc, d-l Gheorghe Berariu, ordonă votizarea secretă pentru alegerea de președinte, declarând, că nu se candidează nimeni, ci rămâne la libera voință a tuturor colegilor, să voteze fiecare, pe cine vrea.

Ședința se suspendă pe durata votizării.

Votizarea secretă, cu bilete, se face citindu-se apelul nominal al delegaților prezenți, operația durând un sfert de oră.

După despoierea scrutinului, președintele ad-hoc redeschide ședința și enunță rezultatul votizării, în baza căreia s'au dat pentru fostul președinte, d-l Alexandru Buha 60 voturi, iar pentru d-l Dr. Ioan Pop 32 voturi. Amăsurat acestui rezultat, d-l Alexandru Buha se declară reales de președinte al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România, pe durata prevăzută de statute.

Adunarea generală cu un îndelungat ropot de aplauze și cu nesfârșite ovațiuni la adresa d-lui Buha, ia la cunoștință acest rezultat, iar d-l Gh. Berariu prin o cuvântare binesimțită, predă fotoliul prezidențial d-lui Alexandru Buha.

D-l Alexandru Buha președintele nou ales, adânc emoționat mulțumește adunării generale pentru încrederea colegilor, dovedită prin re alegerea sa de președinte al notarilor comunali din întreaga țară și declară, că după cum în trecut a muncit pentru binele și drepturile corpului notarial, tot la fel va munci și lupta și în viitor pentru apărarea intereselor acestui corp, de care sufletul său este strâns legat până la sfârșitul vieții sale.

D-l Gheorghe Popa, notar (Arad), propune, ca pentru alegerea celorlalți membri ai prezidiului și pentru alegerea consiliului de administrație și a diferitelor secțiuni, să se aleagă o comisiune de candidare, care să vie cu o propunere concretă înaintea adunării generale. Propune, ca în aceasta comisiune să fie aleși următorii notari: Nicolae Albani (Alba), Petru Ciorogariu (Caraș), Ioan Stoica (Cluj), Nicolae Giurgiu (Arad), Șerban Constantinescu (Buzău), Petru Popoviciu (Timiș-Torontal), Simion Ursu (Mureș), Dimitrie Hașaș (Bihor), Alexandru Comșa (Sălaj), Aurel Decei (Sibiu), Francisc Szász (Târnava-mică).

Adunarea generală alege pe numiții în comisia de candidare, prin aclamațiune. Ședința se suspendă.

Comisia de candidare retrasă, compunând lista candidaților, după o desbatere agitată, în numele aceleia d-l Petru Popoviciu (Timiș-Torontal), citește lista în fața adunării generale.

D-l președinte Alexandru Buha, având în vedere că comisiunea de candidare aleasă în sentimentul întregii adunări generale, trebuie să a selecționat bine persoanele, cărora să li se depună în mâni soarta acestei organizații, roagă adunarea, ca alegerea celor propuși de comisiune să se facă cu aclamațiune. Adunarea generală primește propunerea și prin vie aclamațiune, ovaționând pe fiecare candidat în parte, prin strigăte „să trăiască”, — remarcându-se o manifestație deosebită pentru d-l Șerban Constantinescu și pentru ceilalți colegi din vechiul regat, Basarabia și Bucovina, — alege în

I. Biuroul Uniunii :

de vice-președinte I. pe d-nul Șerban Constantinescu (Joseni—Buzău),

de vice-președinte II. pe domnul Gheorghe Comșa (Satulung—Brașov),

de vice-președinte III. pe domnul Ioan Stoica (Chin—Cluj),

primnotar : pe d-l Nicolae Giurgiu (Rovine—Arad),

notar I. d-l pe Nicolae Olariu (Jamul-mare—Timiș-Torontal),

notar II. pe d-l Ieronim Văcariu (Lugoj—Severin),

de notar III. pe dl Vasile Tomescu (Caracui-Lăpușna),

de notar IV. pe d-l Nic. Neagu (Burdujeni—Suceava),

de casier : pe d-nul Dr. Valer Pop, (Peciul-nou—Timiș-Torontal).

II. În consiliul de administrație :

a) De membrii ordinari :

Pe d-nii Nicolae Pop (Reteag-Someș), Traian Ungur (Mărgan-Cluj), Valer Prie (Rășinari-Sibiu), Alexandru Fekete (Leș-Bihor), Ioan Boldea (Comana de jos-Făgăraș), Gheorghe Milencovici (Steierdorf-Anina-Caraș), Nicolae Albani (Vințul de jos-Alba), Petru Popoviciu (Tomnatic-Timiș-Torontal), Andrei Hartmann (Țigmandru-Târnava mică), Isac Hațegan (Iablanița-Severin), Ioan Popoviciu (Surdac-Sălaj), Iosif Corbu Silaghi (Orașul nou-Satunare), Valer Pop (Hunedoara), Popescu Florea, (Fălfani,

Argeș), Gheorghe Stanilă, (Beceni, Buzău), Ioan Chivu, (Filipești, Braila), Sanfir Lăbușca. (Albești, Botoșani), Dumitru Comșa, (Săcuieni, Dâmbovița), Gheorghe Stoian, (Ahmatlar, Durostor), Emanuil Manta, (.....), Alexandru Iliescu, (Dobromir din vale, Constanța), Cojocariu Ioan (Tribisneț, Hotin), Badiu Zenovie, (Florești, Soroca), Onciul Todor.

b) De membri supleanți :

Pe domnii Vasile Pop (Santău-Sălaj), Teodor Zigre (Ciocaia-Bihor), Dumitru Istin (Apateu-Arad), Iancu Busuosu, (Dangeni, Botoșani), Alexandru Vlăhuța, (Pocrovea nouă, Ismail), Cristian Armbrüster, (Manenț, Rădăuț).

Propuneri :

D-l Gheorghe Comșa (Brașov) propune, ca proxima adunare generală să se țină în orașul Brașov, fiind acest oraș în centrul țării.

D-l Șerban Constantinescu (Buzău) propune, ca proxima adunare generală să se țină mai bine într'un oraș din vechiul regat, ca prin aceasta, să se dea imbold notarilor din vechiul regat, la organizare.

Adunarea generală hotărăște, ca proxima adunare generală, în care se va proceda la modificarea statutelor, conform împrejurărilor schimbate, să se țină deocamdată în municipiul Brașov, care este în centrul țării, iar adunarea următoare în orașul București sau într'un alt oraș, potrivit din vechiul regat, unde Uniunea se va putea prezenta cu un avânt mai puternic, organizată conform dorinței și exigențelor tuturor colegilor din întreaga țară.

Cu acestea epuizându-se întreg programul, d-l președinte Alexandru Buha mulțumește adunării generale pentru interesul și concursul dat la desbaterea cu multă vioiciune a programului ședinței de astăzi, cât și pentru încrederea pusă în d-sa, de care, ca și până acuma, se vă arăta demn. Apoi declară ședința de închisă, între freneticele aplauze ale adunării generale.

D. c. m. s.

Alexandru Buha
președinte.

Nicolae Olariu
notar I.

Verificători :

Dr. Alex. C. Vasilio
Ieronim Văcariu

III.

Președintele Uniunii generale a notarilor din România a înaintat un memoriu Ministrului de Intern eși de Justiție relativ la anteproiectul legii de unificare a actelor de stare civilă.

Aceasta, în urma hotărârii adunării generale, ținută la 9 Ian. a. c. în Arad.

Memoriul s'a trimis și dlor deputați cu rugăminte, să susțină în Cameră propunerile făcute de corpul notarial, la desbaterea anteproiectului. A și luat cuvântul în Cameră mai mulți deputați, însă — durere — nu s'a luat în seamă cele propuse de noi și anteproiectul s'a votat cu puține modificări.

Publicăm în întregime memoriul Uniunii, precum și vorbirea dlui deputat Dr. Emil Dandea, căruia prezidiul Uniunii i-i exprimă călduros cele mai sincere mulțumite, pentru soliditatea și bunăvoința d-sale față de corpul notarial.

Iată memoriul Uniunii notarilor:

Domnule Ministru!

Datorințele și activitatea notarilor comunali sunt cunoscute. Acești funcționari lucrează ziua și noaptea pentru interesele populației și pentru prosperarea Statului Român.

Primind și biroul central al Uniunii generale a notarilor din România un proiect de lege, privitor la actele stării civile, cu textul cum a fost prezentat de înaltul guvern și cu textul cum s'a modificat de comitetul delegaților Senatului, și ocupându-se de acest proiect și adunarea generală a Uniunii noastre, s'a îndrumat prezidiul, să înainteze un memoriu înaltului guvern prin Exelența Voastră, rugându-vă, să binevoiți a propune Corpurilor leguitoare modificarea unor dispozițiuni din acest proiect.

În urma acestei propuneri a adunării generale a Corpului notarial, avem onoare a cere următoarele:

Domnule Ministru!

Când a fost redactat proiectul de lege pentru unificarea legii administrative și când am luat cunoștință despre dispozițiunile înscrise în proiect, am văzut, că nu numai atribuțiunile avute în baza diferitelor legi, ale notarului, a trecut în sarcina primarului, ci și drepturile lui câștigate, relativ la starea civilă, atunci, când toate Țările au recunoscut actele stării civile încă înainte cu 50—60 ani, de acte ale Statului, luându-le pe acelea din mâinile preoților.

Aceasta însă este azi deja un fapt împlinit și s-ar putea îndrepta unele dispozițiuni, constatate ca necorespunzătoare și ca neexecutabile, prin modificarea legii, sau prin alcătuirea altei legi.

Dar ce vedem? Vedem, că Ministerul de Justiție a făcut și a înaintat corpurilor leguitoare un proiect de lege privitor la actele stării civile, care nu prevede suprimarea dispozițiunilor legii administrative, relative la starea civilă așa, ca să fie luat dreptul de a fi primarul ofițerul stării civile și să fie dat acela notarului, care a fost în Transilvania și până acum ofițerul stării civile și căruia i-se cuvine acest drept, fiind el funcționarul Statului și agentul autorității centrale în comunele rurale.

Părerea noastră este, că legea privitoare la actele stării civile, ca o lege specială, trebuie să dispună, cine poate fi ofițerul stării civile.

Este foarte bine, că se face revizuirea tuturor legilor privitoare la starea civilă și se întocmește proiectul de lege pentru unificarea lor.

Este bine, chiar neapărată trebuință, să se facă această unificare, pentru că nu se mai poate lucra la starea civilă într-o Țară cu cinci feluri de legi și anume:

1. În vechiul Regat după unirea Moldovei cu Muntenia în 1865, conform codului civil.
2. În Dobrogea conform legii de organizarea judecătorească a Dobrogei din 30 Martie 1886, lăsându-se constatarea și ținerea actelor stării civile ale mohamedanilor în competența hogilor și cădiilor.
3. În Bucovina conform legilor din anul 1786, 1784, 1868, 1891 și 1895.
4. În Basarabia conform regulilor stabilite de soborul din Chiev din anul 1646 și 1667, conform regulamentului duhovnicesc din 1722 precum și conform art. 857—926 din colecția codurilor rusești și procedura civilă rusă.
5. În Transilvania conform art. XXXI, XXXII și XXXIII din 1894.

Însă nu este bine, ca înregistrarea, evidențierea actelor stării civile, în special apoi celebrarea căsătoriilor, să se încredințeze primarului comunei rurale, în cele mai multe comune unui funcționar comunal fără nici o pregătire, necunoscător de lege, chiar neștiind nici scrie, nici ceti.

Noi, prezidiul Uniunii generale a notarilor comunali din România, credem că este bine să cerem și de astă dată

modificarea proiectului de lege astfel, că suprimându-se dispozițiunile din legea administrativă art. 60 al. 11, 12 și art. 366 al. 10, să fie introdus în acest proiect, că ofițerul stării civile în întreagă Țară este notarul comunal.

Constatăm cu bucurie, că la alcătuirea acestui proiect, în afară de dispozițiunile codului civil din vechiul Regat, ce regulează aceasta materie, s-a ținut seama și a servit ca normă, dispozițiunile legilor în vigoare în Transilvania art. XXXI, XXXII și XXXIII, din 1894 și că s-a adoptat și modul uzitat de noi de înregistrarea actelor stării civile pe rubrici în registrele stării civile, aceasta pentru a ușura lucrarea ofițerilor stării civile.

Redactorul proiectului de lege s-a folosit de inovațiunile introduse în codul civil francez, privitoare la declarațiunea nașterilor, publicarea căsătoriilor, precum și în legile speciale pentru reconstituirea registrelor de stare civilă distruse, iar din codul elvețian a adoptat dispozițiunea, potrivit căreia viitorii soți se pot căsători în orice comună din țară, cu condiția, că publicarea căsătoriei să fi fost făcută la locurile anume determinate prin lege.

Art. 140 din proiect dispune, că întrucât proiectul devine lege, va intra în vigoare la 1 Iulie 1928. Față de aceasta, Consiliul legislativ cu adresa No. 616 din 19 Octomvrie 1927 către domnul Ministru de Justiție, propune, ca legea să intre în vigoare la 1 Ianuarie 1929, pentru că crede, că nimic nu împiedică să se fixeze ca zi de intrare în vigoare aceasta dată, lăsând timp suficient pentru ca de o parte regulamentul să fie întocmit și instrucțiuni să poată fi date, pe de altă parte, pentru ca cei chemați să îndeplinească însărcinările impuse, să poată cunoaște modul de procedare.

Modificările legii în vigoare în general sunt următoarele:

1. Registrele vor fi numerotate, șnuruite, sigilate și parafate de președintele tribunalului și nu mai mult de Prefect.

2. Se vor ține și registre de buletine și de publicațiuni.

3. Se vor face de îndată cu înregistrarea în registre și buletine cu cotor pentru statistică, așa cum a fost în trecut.

4. Registrele, atât primul, cât și al doilea exemplar, se vor trimite spre verificare Judecătoriei până la finea luni Ianuarie, de unde se va trimite un exemplar până la 1 Martie înapoi.

5. Se va trimite grefei Tribunalului lista alfabetică din 10 în 10 ani despre cei născuți, căsătoriți și morți.

6. Registrele stării civile le va controla judecătorul și pretorul.

7. Extractele din registre, în caz că s'au pierdut, s'au distrus exemplarul prim, le va elibera Tribunalul.

8. Până când registrele sunt la Tribunal spre verificare, extractele de pe ele le va elibera grefierul judecătoriei.

9. Termenul pentru declararea nașterii este de 5 zile. Declarantul va înfățișa certificatul de verificarea nașterii, liberat de medic ori moașe și de nu se găsească acestea în comună, ofițerul personal se va asigura de adevărul faptului declarat.

10. Dacă nașterea și moartea este declarată după termenul legal, sau dacă aceste evenimente nu au fost deloc declarate, ele se vor înscrie în registre numai în temeiul unei hotărâri judecătorești. Acestea se pot astfel până în 6 luni, după 6 luni se pot înscrie în registre nașterea și cazurile de moarte conform sentinței judecătorești, ascultate fiind părțile și ofițerul stării civile.

11. Tot la fel în cazul unui apel, vin ascultate la Tribunal, părțile și ofițerul stării civile.

12. Apelul se judecă la Tribunal și la Curtea de apel.

13. Rectificarea și completarea actelor stării civile o ordonă Tribunalul, după ce va fi cercetată cererea în Camera de Consiliu, ascultate fiind rudele și ofițerul stării civile.

14. Dacă ambele exemplare ale registrului s-au pierdut, sau au ajuns de neintrebuintat, se vor reconstitui de către o comisiune alcătuită din 2 membrii dintre locuitorii comunei, sub președinția unui judecător.

15. Copilului nou născut și găsit, se va da numele și pronumele de ofițerul stării civile.

16. Căsătoria plănuită se publică pe 8 zile la Primărie.

17. Opozițiunea, dacă se face contra căsătoriei plănuite, se va înainta în 4 exemplare și se va trimite spre decizie Tribunalului.

18. Celebrarea căsătoriei se poate face în baza certificatului de publicare, ori unde, înaintea oricărui ofițer al stării civile din țară, timp de 6 luni, după care termen trebuie publicată căsătoria din nou.

19. Dispenzele de căsătorie le va da procurorul Statului și sunt valabile numai 15 zile.

20. Consimțământul persoanelor chemate să dea autorizarea la căsătorie, este valabil numai o lună.

21. Căsătoria se va celebra la casa comunală, de față fiind viitorii soți, împreună cu 2 martori majori.

Bărbatul și femeia nu vor putea fi martori în același act.

22. În cazul, când nu se găsește în comună medic, sau agentul însărcinat cu verificarea morții, constatarea morții o face ofițerul stării civile.

23. Se abrogă dispozițiunile legilor XXXIII, din 1894 și XXXVI din 1904 privitoare la actele stării civile, se abrogă art. 28—37 inclusiv 39, 40, 121—125 inclusiv al legii XXXI din 1894 asupra căsătoriilor, — în fine se abrogă și art. 18 din legea LII din anul 1868 referitoare la religionea copiilor în vigoare în Ardeal și Banat, Crișana, Maramureș.

Tot la fel se abrogă dispozițiunile privitoare la starea civilă în vigoare în vechiul Regat, Basarabia, Bucovina și Dobrogea.

24. Când se va pune în aplicare aceasta lege nouă, se vor trimite registrele de stare civilă la primăria acelei comune, în care a funcționat ofițerul stării civile, iar dacă ofițerul stării civile a fost pentru mai multe comune, se vor trimite registrele comunei de reședință a ofițerului stării civile, ce le-a ținut.

Prezidiul Uniunii află de bine, să se ceară modificarea dispozițiunilor de sus înșirate în punctul 3, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22 și 23 și anume :

ad 3) în loc de buletine cu cotor pentru statistică, să se introducă în un tablou lunar toate schimbările în mișcarea populației, prin ce s-ar simplifica lucru, iar statistica tot va primi datele trebuincioase.

ad 4) Să se trimită numai al doilea exemplar al registrelor Tribunalului, după ce este verificat de pretor, care conform proiectului și așa are dreptul de control.

ad 8) Aceasta dispozițiune cade în urma celei din ad 4).

ad 9) Să se ia de bază numai declarația părinților (tata sau mama) fiind dânsii răspunzători pentru cele declarate.

Prin aceasta ofițerul stării civile nu va fi tot dus prin comună, spre a constata adevărul faptului declarat.

ad 10, 11 și 13) Ofițerul stării civile să nu fie citat și ascultat la Tribunal, pentru a fi în continuu pe drum; este destul, dacă i s-ar cere un raport în scris de starea faptică.

ad 14) În comisiunea locală sub președinția unui judecător să fie primarul, notarul, ca ofițerul stării civile, membri delegațiunii permanente și preotul.

Aceasta pentru a se putea constata exact relațiile stării civile.

ad 18) Celebrarea căsătoriei să se facă în comuna, unde s-a făcut publicarea, pentru că acolo sunt mirii cunoscuți și se va putea stabili identitatea lor.

ad 19 și 20) Dispensele și consimțământul să fie valabil cel puțin 6 luni.

ad 21) Căsătoria să se celebreze în oficiul stării civile.

ad 23) Să se ia alte măsuri de a putea trece dela o religione la alta.

Rugându-vă din nou Domnule Ministru cu profund respect de soluționarea cererii noastre, Vă rugăm să binevoși a primi expresiunea sincerilor noastre considerațiuni de stimă.

Lugoj, la 18 Ianuarie 1928.

Alexandru Buha

Președintele Uniunii generale a
notarilor comunali din România :

Discuția urmată în Camera Deputaților relativ la Legea actelor stării civile.

(După notele stenografice ale ședinței din 8 Februarie 1928).

D. N. N. Săveanu, președinte: Discuțiunea generală este deschisă.

Domnul deputat, Emil Dandea are cuvântul.

D. Emil Dandea: Domnule președinte, domnilor deputați, urc tribună din prilejul discuției proiectului de lege, privitor la actele stării civile, nu pentru a vorbi cu orice preț, ci motivat de faptul, că am lucrat peste opt ani în administrația României Intregite, atât în serviciul Municipiului Cluj, cât și, timp de patru ani, ca primar al municipiului Tg. Mureș. Cu acest privilegiu, mi-a fost dat să fac oarecari experiențe, în administrațiune în general și tot așa în materia, care este pusă la ordinea de zi a Onor. Camere, pentru că aceasta este o parte a materiei administrative. Dacă, din aceste mo-

tive, țin să vorbesc, mai am încă un motiv: având delegațiunea expresă a două asociațiuni profesionale administrative, anume Asociațiunea funcționarilor administrativi din Ardeal, cât și a Uniunii generale a notarilor comunali din România. În această calitate, nu voi face observațiunile mele în legătură cu partea, care este de drept civil a legii, ci voi examina proiectul din punct de vedere practic.

Incep prin a declara că nu împărtășesc îngrijorarea exprimată, la Senat, de către I. P. S. S. Mitropolitul, cap al Bisericii din Bucovina, și de reprezentantul partidului maghiar. îngrijorare pornită, de sigur, cu totul, din diferite motive, la un orator și altul: îngrijorarea de laicizare ce ar intenționa să facă proiectul

adus în debaterile noastre.

Această îngrijorare nu poate să fie temeinică, deoarece Statul Român a dat suficiente dovezi că este profund creștin, că în toate instituțiile lui, Bisericele noastre creștine au asigurate drepturile lor juste. Doar întreg art. 22 din constituție aceasta o tratează.

Continui apoi prin a recunoaște că proiectul este și oportun, dar este și foarte important, din punctul de vedere al unificării legislative, care este în curs. Expunerea de motive a proiectului este o dovadă, că s'a studiat temeinic până ce s'a alcătuit proiectul, pe care îl avem în această formă; în expunerea de motive este menționat tot istoricul actelor de stare civilă, începând cu Franța din secolul al XVI și al XVII-lea, continuând cu Muntenia Moldova și Principatele — Unite, apoi cu Dobrogea, Bucovina, Ardealul și Banatul și terminând cu Basarabia prin urmare, în adevăr, s'a făcut lucrare, care poate să formeze baza pe care să se așeze unificarea în această privință a Statului întregit.

Totuși, proiectul conține două principii pe care toate Asociațiunile profesionale ale funcționarilor administrațivi din Ardeal și ale notarilor din toată țara, le excepționează și pe care și modesta mea persoană le-a combătut încă în legătură cu legea de unificarea administrativă, prin presa de specialitate și la diferitele congrese administrative.

Încerc să rog pe domnul ministru al justiției să binoiască a admite ca să eliminăm aceste principii din proiectul de lege, deoarece eu cred că aceasta s'ar putea face fără să fie nici un pericol pentru întreaga lege

Aceste două principii sunt: primarii rurali ca ofițeri de stare civilă și amestecul atribuțiunilor justiției, cu cele ale administrației.

Să încep cu excepția amestecului atribuțiunilor justiției cu cele ale administrației. În adevăr, proiectul de lege nu este consecvent, căci dă atribuțiuni în materie de stare civilă, atât administrației, cât și justiției.

Dacă legiuitorul a crezut că este necesară garanția justiției, pentru actele de stare civilă, atunci ar fi urmat să se caute modalitatea ca actele de stare civilă... să intre în întregime, în atribuțiunile justiției, să nu se amestece atribuțiunile justiției cu cele ale administrației.

Dacă însă, din orice considerațiuni, oficiul acesta este lăsat autorității administrative, atunci după modesta mea părere, cred că nu este bine să dăm controlul pe alte mâini, decât acele ale autorității superioare, erarhice, ale primei instanțe

Alternativa controlului din partea administrației sau a justiției, pe urmă, pelerinajul arhivelor de stare civilă, până la tribunal, produc desigur nenumărate greutăți atât ambelor autorități cât mai ales cetățenilor. Judecătoria, Tribunalul nefiind autoritatea sa superioară, primăria nu va executa desigur, cu aceea promptitudine, eventualele ordine și dispozițiuni ca atunci, când ele ar veni dela autoritatea sa superioară, în ordinea erarhică.

Domnilor deputați, dela această tribună, auzim zilnic și noi advocații ne lovim tot zilnic de mari restanțe, care sunt la justiție din lipsă de magistrați. Acum, în loc să luăm de pe umerii justiției unele sarcini, care par a nu fi cu totul în atribuțiunile ei, ci sunt puse din grija exagerată de exactitate în loc să lăum din aceste atribuțiuni, fie de control fie de executare, dela justiție, o mai împovărăm cu verificări, rectificări, păstrări de arhive și alte lucrări de stare civilă.

Astfel, se va înrăutăți nu numai chestia restanțelor dar și publicul o să sufere întârzieri și lipsuri la actele de stare civilă din cauzele arătate.

Art. 20 din proiectul de lege spune: „ministerul public și judecătorii arătate în articolul următor, vor controla registrele stării civile.

Aceiași îndatorire o au și pretorii în comunele rurale.”

Prin urmare, este un amestec direct de atribuțiuni, de control, între justiție și administrație.

În urmă, dacă registrele trebuie trimise spre control la judecătoria, în intervalul absenței registrelor dela primărie... și până să ajugă la judecătoria, se vor ivi greutăți insurmontabile în privința liberării extractelor ș. a. Iarăși publicul va fi acela, care va suferi și va fi un motiv mai mult, pentru ca dușmanii consolidării și unificării sufletești să bârfească instituțiunile țării. Căci desigur, ponegrirea și bârfeala nu prind dacă sunt făcute numai teoretic în termeni generali; însă dacă se aduce un caz concret, de bună seamă țăranul este mai ușor influențabil. Dacă se spune că instituțiunea veche a stării civile era mai bună, țăranul nu o crede, însă dacă i se domenstrează că înainte trebuia să meargă numai 2—5 kilometri, până la notarul din sat, ca să capete un extras de stare civilă, iar acum este nevoit să meargă până la 50 de kilometri, până la judecătoria, atunci de bună seamă că țăranul va admite, și instigațiunea va prinde pe acest temei.

D. V. Niculescu, raportor: S'a modificat această dispozițiune de către comisiunea legislativă.

D. Emil Dandea: O iau cu satisfacție la cunoștință. Dar în absența registrelor, s'ar putea face corectări în timpul cât registrul este dus dela primărie la judecătoria interval în care nu mai răspunde nimeni de aceste registre. Prin urmare, s'ar putea să se afle unele greșeli al căror autor să nu se poată cunoaște.

Controlul cred că s'ar putea face numai la fața locului. Căci ce însemnează un control fără de a avea piesele justificative, relative la un act oarecare și ce importanță o să poată să aibă controlul unui act de stare civilă făcut la tribunal, fără ca să aibă cineva măcar un act justificativ, care să fie la bază? Ar fi un control fără nici o eficacitate. Pastrarea actelor de stare civilă este proiectată, să se facă la tribunal; în Ardeal, s'au păstrat aceste acte de stare civilă, la prefectură și cred că această măsură este foarte bună, căci prefec-

turile din Ardeal, sunt anume înzestrate pentru asemenea păstrări de acte, ele au dulapuri de fier, sigure, în contra focului și în care. actele se pot păstra mai bine decât la tribunal.

Pentru toate aceste motive, deoarece nu putem să dăm întreaga instituție justiției, eu rog și cred că este necesar, eliminarea din dispozițiunile legii a inmixțiunei justiției și a ministerului public în actele de stare civilă.

Urmează a doua chestiune, pe cari ași voi să o aduc înaintea dv. și anume, chestiunea primarului rural ca ofițer de stare civilă, pe care-l institue în această calitate legea unificării administrative. Veți admite, împreună cu mine, că primarul rural, ca ofițer al stării civile, poate să fie un frumos deziderat doctrinar, însă nu o aplicație practică, în împrejurările dela noi, pentru că numai un funcționar de carieră, cu calificație administrativă, poate să fie un bun ofițer de stare civilă.

Și în adevăr, ca să poată face față multiplelor spețe ce se prezintă spre rezolvare, un ofițer de stare civilă are nevoie de cunoștinți juridico-administrative, cel puțin în măsura în care acestea se pretind în școalele noastre administrative, precum trebuie să cunoască legile și regulamentele referitoare la starea civilă, apoi legea cultelor, ca și o parte din codul civil și toată seria de ordonanțe și jurisprudențe care sunt în vigoare în fiecare moment.

În Basarabia după cum văd în expunerea de motive, actele de stare civilă erau date la preoți. Cum să luăm dela preoți actele de stare civilă și să le dăm primarului rural? Prin aceasta, ar fi să luăm dela un intelectual, actele de starea civilă și să le dăm unui țaran. Desigur, trebuie să le luăm dela preot, de oarece constituția dispune astfel și, pe altă parte, în toate țările înaintate este la fel, însă, atunci când le luăm dela preot, care e un intelectual, nu putem să le dăm primarului acela, care nu poate să corespundă, în comunele rurale, cu această sarcină. Un primar, în multe locuri, neștiutor de carte, schimbat cel puțin odată pe an, ce va putea face? Art. 38 spune că ofițerul de stare civilă, care refuză să săvârșească vreun act ce intră în atribuțiunile sale, își va motiva înscris refuzul etc. Cum va motiva primarul acesta, care poate să știe ceva carte și, în unele părți, poate să știe mai bine să scrie, cum va face un concept acest primar? Eu nu cred că există, în 20% din comunele rurale din țară primari cari să poată ști concepe, ca să poată să motiveze decizia unei autorități. Ei bine, cum va conduce el și cum va încheia el aceste procese-verbale și mai ales, cum va motiva el o decizie de refuz?

Pe de altă parte, este cunoscut că primarul rural, în majoritatea cazurilor, nici nu are un birou și mai puțin putem să-l găsim, dacă are un birou, la anumite ore fixe în așa numitele ore oficiale. Primarul rural n'are atâta de lucru, ca să stea toată ziua la birou și nici nu putem să-i pretindem să stea de dimineață până

seară acolo, pentru 50 până la 500 lei pe lună, cât este onorarul lui. Prin urmare, cineva, care ar vrea ca primarul să officieze un act de stare civilă, ar trebui să-l aducă dela hotar, sau dela câmp, sau prin sat, sau dela altă lucrare foarte onorabilă sau chiar indispensabilă dar care nu totdeauna se poate face în apropierea cancelariei primăriei. Și, mai ales, nu poate găsi pe primar totdeauna într'o ținută, care să corespundă oficierei actelor de stare civilă.

Apoi, din cauza deselor schimbări, persoana primarului sau președintelui comisiunei interimare, nu prea e totdeauna certă și așa se pot ivi complicațiuni chiar în ce privește valabilitatea actelor de stare civilă, săvârșite d.e. de către președintele comisiei interimare, când consiliul e dizolvat, însă dizolvarea e supusă apelului. E drept că în art. 26 al legii se dispune că „actele stărei civile încheiate de o persoană, care exercită, în mod public funcțiunea de ofițer al stării civile, dar a cărei calitate s'ar dovedi ulterior viciată, sunt valabile“.

Cred însă că această dispozițiune numai în parte poate preveni unele încurcături, cari se pot ivi din motivele arătate. Căci câte consilii comunale, și câți primari n'au fost înlocuiți și apoi din nou reintegrați? Apoi, dacă un primar ar denega de exemplu, celebrarea unei cununii, cât de grele sunt de aplicat sancțiunile și mai ales, reparațiunile; pe câtă vreme, față de un funcționar public, cum e notarul aceasta ar fi foarte ușor și eficace.

Apoi, cum se împart responsabilitățile între primar, notar și funcționari? E constatat că dacă sunt prea mulți responsabili, atunci în fapt nu mai e nimeni responsabil. Așa se întâmplă în administrația comunală: avem primar, consiliul comunal, delegați permanenți și corpul funcționăresc, care singur n'a eșit din alegerea cetățenilor.

Responsabilitățile se împart între acești patru factori, și rezultatul este că nu e nimeni responsabil, căci primarul aruncă vina pe consiliu, consiliu pe primar, acesta pe corpul funcționăresc, iar corpul funcționăresc n'are trăgere de inimă să lucreze, căci zice: de ce să se împăuneze delegația permanentă și primarul cu rodul muncii mele, oameni, cari de multeori îmi sunt chiar dușmani! Și atunci, dacă vrei să tragi la răspundere, ești trimis la dreapta sau la stânga și nu poți pe nimeni trage la răspundere. Aceasta o să fie soarta și cu controlul actelor de stare civilă. Ar trebui prin urmare, ca toate aceste acte să fie încredințate funcționarului de carieră.

Apreciez intențiunea domnului ministru de justiție de a reliefa importanța actelor de stare civilă, prin persoana căreia îi încredințează facerea acestor acte. Cred însă că dacă notarul va avea această sarcină, această intențiune va fi și mai bine servită. În nici un caz, — în practică cel puțin — orice ar spune legea, notarul nu va putea deveni subalternul primarului.

Data fiind situațiunea din multe comune, în urma capriciului votului universal, sub regimul cărui trăim, oficierea căsătoriei, de către primar, ar putea să aibă — cel puțin în anumite intervale — o notă de ridicol, care ar fi spre cea mai mare daună a prestigiului actului însuși. Prestigiul e tocmai mai bine garantat la țară, dacă actul căsătoriei se va celebra de un intelectual, cum e notarul, iar nu de un primar, de multeori inferior altor cetățeni din sat.

Aici, rog să nu fiu înțeles greșit. Să nu se bănuiască, că nu ași avea încredere în capacitatea țaranului. Cu toți recunoaștem inteligența naturală a țaranului român și a fruntașilor, printre care se recrutează de obicei, primarii comunelor rurale. Însă mintea naturală, inteligența naturală nu e suficientă pentru o lucrare de specialitate, cum este celebrarea unei căsătorii, și toate lucrările în legătură cu actele de stare civilă. Această inteligență înăscută a țaranului român, judecata lui limpede, ar fi fost de mare folos, pentru alte lucrări, cari din nenorocire, prin legea administrativă de exemplu, li s'a luat în parte. De pildă, judecarea pricinilor mărunte, de 2—300 de lei; pentru asemenea lucru ar fi foarte bun primarul rural, cu mintea lui sănătoasă, cu judecata lui naturală, căci poate să judece mult mai bine chiar decât un judecător pe consătenii lui, pentru că cunoaște pe împričinați, în cele mai multe cazuri este vecin cu împričinații și cunoaște chiar subiectul pricinei.

Ar fi suficient deci ca în apel să ajungă cauza la judecătorie.

Însă nu cred că ar putea să fie suficientă această minte naturală, pentru că să fie el, primarul rural, ofițer de stare civilă. Notarul este cu drept, o știm cu toții, cu mult mai respectată autoritate în comuna rurală decât primarul. În Ardeal, aproape toți notarii au baccalaureatul și au încă curs administrativ și mulți sunt licențiați în drept. Cred că în urma dispozițiilor statutului funcționarilor și ale legii de unificare administrativă, sistemul acesfa trebuie să se întindă în toată țară, pentru a avea o rețea de intelectuali la sate, cum au fost notarii în Ardeal și cari au ajutat atât de mult, pe vremuri, viața de stat străină și care înțeleg astăzi să ajute cu încă mai mare râvnă viața de stat românească, pentru că astăzi, din fericire, majoritatea din ei sunt români.

Pe urmă, ce se va întâmpla cu numeroasele notariate din Ardeal, unde găsim notariate la care aparțin câte 7, 8 comune?

O să spună domnul raportor: primarul dacă nu poate face el actul respectiv, îl asistă notarul și va face notarul tot și primarul are să stea lângă notar.

În Ardeal însă, ca și în alte părți, avem o sumedenie de comune dintre care câte 5, 7, 8 comune, — cum este comuna Mureșeni de lângă Târgul-Mureșului formează un singur notariat. Cum o să asiste notarul

acela pe cei opt primari într'o singură zi, când știm cu toții că cununile se fac mai ales în zilele de sărbători? De exemplu, la Paști, în fiecare comună, sunt 4—5 cununii, cum o să alege notarul când la o comună, când la celelalte, când comunele sunt la o depărtare de 5—30 km. una de alta? Prin urmare, nu poate că-l asiste pe primar.

În sistemul de până acum, notarul era ofițerul stării civile și-și avea reședința lui la primăria respectivă. Toată lumea venea la notar și el putea să celebreze câte 15—25 cununii, în ziua aceea, dacă era nevoie.

Pe urmă, primării cu clădiri proprii, aproape nu sunt decât în comunele reședințe notariale. Prin urmare, avem câte 7—8 comune la un singur notariat. Primărie nu există decât acolo, unde este sediul notarului. Atunci, cum se va menține dispozițiunea din lege că celebrarea căsătoriilor nu se poate face decât numai la primării, când în celelalte șapte, opt comune, primăria este o casă simplă a primarului, este o proprietate particulară, pentru care se plătește uneori numai câte o sută de lei pe an și unde primarul stă — de multe ori în o singură cameră — cu toată familia, cu copii mari și mici, și în camera aceea cum se poate celebra o căsătorie cu toată seriozitate cuvenită? În acea cameră unde se vor prezenta pentru celebrarea cununei un copil o să ceară de mâncare, celălalt o să înceapă să plângă în mijlocul actului de celebrare. Și dispozițiunea ca celebrarea căsătoriei să se facă la primărie, se va putea păstra în proiect, numai așa dacă se va admite notarul ca ofițer celebrator.

Domnilor deputați, mai am încă ceva în legătură cu art. 6. Mai sunt și alte dispozițiuni însă aceasta este primul articol care spune lucrul acesta. Articolul 6 zice: „Înscrierile în registre se vor face în limba română și se vor citi înfățișătorilor, iar în cazul când nu ar cunoaște-o, se vor explica în limba ce cunosc”. Față de acest articol și față de alte dispozițiuni, cari derivă dintr'ansul, chestiunea e gravă, căci durere, foarte mulți dintre primarii din provinciile alipite nu știu aproape o vorbă românească și atunci cum o să traducă și să explice în limba românească, actele de stare civilă?

Cunosc numai eu, în județul Mureș, între 90 și 100 de așemsnea primari, cari nu știu zice măcar: „Bună ziua, domnule prefect”, — poate acum or fi învățat, dar nici atât nu știau zice românește. Și atunci, până învață aceștia, ce veți face dvs? Cum vor celebra aceștia și cum vor motiva ei în românește o deciziune de respingere? Mai dureros este că în multe din asemenea comune, sunt și români ba încă în unele comune majoritatea sunt români, însă în urma luptelor politice regretabile dintre frați, a eșit un primar minoritar. Care va fi impresiunea morală, care o vor avea acești cetățeni de naționalitate românească, care, zece

ani după Unire, vor fi cununați mâine de un primar, în limba maghiară, fiindcă nu poate altfel, când ei până astăzi au fost cununați de notar, în limba română? De aceea, vă rog să vă gândiți la această situație specială și să căutați o modalitate să se elimine aceste lucruri și cred că aceasta nu s'ar putea face decât dacă se admit notarii ca ofițer de stare civilă.

Până acum, zic, în zadar a cerut Asociațiunea funcționarilor administrativi din Ardeal și Uniunea notarilor din România, modificarea, din multe motive, a art. 60 și altor dispoziții necorespunzătoare din legea administrativă.

Nu am fost înțeleși; intențiunea noastră a fost greșit interpretată și prin urmare, nici n'am fost ascultați, fiindcă s'a văzut în cererea funcționarilor administrativi din Ardeal, o notă de regionalism, în timp ce cererea lor n'a fost pornită din altceva, decât din sentimentul de a servi în primul rând, spiritul public, existent în Ardeal, de a servi pe țăranul român, singurul pe care ne putem baza, în orice împrejurare. Nu continui cu motivarea, care s'ar putea încă prelungi, dar nu voiesc să abuzez de timpul onoratei Camere.

Rugămintea pe care o fac în această privință, este că modificând art. 60 și 366 din legea unificării administrative, prin art. 3 al legii ce discutăm, să binevoiți a admite pe notar ca ofițer al stării civile, în comunele rurale. Tot din motivele expuse, în comunele urbane, ași ruga să se admită ca primarul să poată da delegațiunea de a-l substitui, în calitate de ofițer de stare civilă, nu unui membru al delegației permanente, care știm cât de nepermanentă este, ci să dea delegațiune unui șef de serviciu, unui funcționar, cum a fost și până acum. Notarul este incontestabil, la sate, primul intelectual civil al satului, al doilea — cel eclesiastic fiind preotul, apoi învățătorul.

Prin urmare, este greșit să luăm noi dela notar sarcina și cinstea aceasta de a fi el ofițer al stării civile. Mai ales cauza aceia, care este pusă în expunerea de motive, că se institue primarul rural ca ofițer de stare civilă, pentru ca prestigiul actelor de stare civilă să fie cu atât mai mare, am arătat că este cu totul greșită. Nu cunosc așa bine împrejurările din alte provincii. Însă în Ardeal cel puțin, notarul este o autoritate incomparabil mai respectată, decât primarul. Este după cum am arătat, un intelectual, care are cel puțin bacalaureatul și școala administrativă, în multe locuri este chiar licențiat în drept. Prin urmare, este o personalitate respectată. De aceia, ar fi bine ca să nu puneți în lege, ca notarul să fie subordonat primarului, pentru că ar fi imposibil iucrul acesta, din cauza superiorității lui intelectuale, care face să nu se poată aceasta.

O ultimă chestiune mai vreau să aduc înaintea domniilor voastre. În Ardeal, registrele stării civile au fost introduse în 1895 Odată cu introducerea acestora,

adică, prin luarea actelor de stare civilă dela preoții noștri și darea lor în mâna administrației, s'a pornit un sistem de a ne transforma numele pe neștiute. Unii oameni au pomenit că nici nu mai știu cum îi chiamă. Cu instituirea acelei instituțiuni s'au dat uneori ordine confidentiale, alteori neconfidentiale, ca să se maghiarizeze numele. Aceasta s'a făcut nu numai la Români, ci și la Sârbi, Slovaci și Sași. Prin urmare, s'a cautat ca și din ofițerul de stare civilă să se facă un instrument de maghiarizare. Maghiarizarea a început nu numai cu nume de botez, ci și cu numele patronimic. Să vă dau un exemplu, care este caraghios, dacă vreți, în ceiace privește numele de botez. Sunt numeroase cazuri de acestea, în Ardeal, când un Român pe care l'a botezat părinții lui Traian, prin nu știu ce combinațiuni ofițerul stării civile, traducându-i numele în ungurește, i-a zis Arpad. Dece tocmai acest nume? Pentru că zicea el, ceea ce este Traian la noi, a fost Arpad la ei.

Dar ceea ce este mai grav e cazul cu maghiarizarea numelor patrimonice. În această materie însă, s'a diformat numele până la nerecunoaștere. Ca consecință a acestei ilegale schimbare a numelui patronimic, numele familiei, s'a făcut în așa mod, că astăzi găsim frați cu nume deosebite. Avem părinți pe care nu li cheamă ca pe copii lor și cari totuși nu și-au schimbat niciodată numele.

Câteodată s'au făcut chiar traduceri de nume românești în ungurește. De exemplu, cunosc un caz, pe unul îl cheamă „Micu“ și i-a tradus numele și acum îl cheamă „Kiss“. Tatăl acestuia, acum vre-o jumătate de an a venit la mine și m'a rugat ca din prilejul examenului de bacalaureat să fac în așa fel, ca cel puțin în certificatul pe care îl va căpăta fiul său să aibă numele lui vechi, de „Micu“. Am încercat să-i satisfac cererea, dar mi-a fost imposibil, deoarece omul este sărac și legile existente pretind atâtea ceremonii, forme și atâtea cheltueli ca să poată omul să-și schimbe numele — costă zece mii de lei după calculele mele numai cheltuelile efective, care trebuiesc plătite — încât eu n'am putut să-l satisfac, mai aler trebuia cel puțin un an ca să poată obține această schimbare de nume.

(D-l. I. Manolescu-Strunga, vice-președinte, ocupă fotoliul prezidențial).

Din aceste motive am rugat și pe domnul ministru al justiției, care a binevoit să promită că va căuta o soluțiune, o formă prin care să putem asigura, românilor și celorlalte naționalități, acest lucru. În aceiași situațiune sunt sașii. Pentru numele lor, s'au făcut aceleași nedreptăți, ca și pentru români. Aș ruga să se caute o modalitate, pentru o rectificare fără cheltuală. Și cred, că prin dispozițiuni transitorii, s'ar putea găsi o modalitate, prin care să dăm posibilitatea acestor foste „naționalități“, printr'o procedură simplă, să-și

rectifice numele. Proiectul de lege pentru schimbarea numelui este deja în lucrare, însă aceasta se referă numai la cazurile unde s'a cerut maghiarizarea, sau schimbarea numelui, dar nu și acelea unde, fără să știe respectivul cetățean, s'a maghiarizat numele. Iar Am cerut acest lucru și cu ocazia dezbaterii în comisiune a legii ce discutăm. Domnul director general dela ministerul de interne, Constantinescu, a fost acela pe care l'am rugat și căruia i-am dat ceva note în această privință. Regret însă că nu s'a făcut nimic.

Ar trebui apoi ca extrasele să se dea în românește.

Am arătat un caz concret: Se poate constata, cu acte oficiale că pe tatăl unui tânăr l'a chemat Micu.

El este scris însă, în registru Kiss.

Nu a cerut nicicând această schimbare de nume, este numai un abuz al ofițerului stării civile, care a vroit prin aceasta, să dea statisticii, un ungar mai mult. Ar trebui să dăm voie ofițerilor stării civile să libereze extrase cu numele corect nu cu cel oficial diformat, pentru că comuna cunoaște pe un cetățean sub un nume, iar în registre, este trecut altfel.

Cu acestea termin, fiindcă mi-am satisfăcut mandatul pe care l-am primit dela foștii mei camarazi, funcționari administrativi. Am supus considerațiunile mele, aprecierii dv. și dacă s'ar primi modificările acestea, aș vota cu atât mai multă dragoste, acest proiect (aplauze pe băncile majorității).

Ordonanțe cu caracter administrativ.

INSTRUCȚIUNI

pentru

Eliberarea biletelor de adevărea proprietății, vânzării și sănătatea animalelor

Art. 1. — Proprietarii sau însoțitorii animalelor de orice fel trebuie să prezinte pentru ele bilete din cari să reiasă adevărea asupra proprietății și că sunt sănătoase și au plecat din localitate indemnă de epizootii.

Aceste bilete vor fi intitulate: „Bilete de adevărea proprietății, vânzării și sănătatea animalelor.”

Art. 2. — Animalele pentru cari trebuie să se prezinte asemenea bilete, sunt: caii, măgarii, catării, vitele cornute mari, oile, mieii, caprele, iezii și porcii.

Pentru păsări se pretinde numai certificatul de proveniență și sănătate, care este în uz.

Art. 3. — Nu se vor pretinde asemenea bilete pentru următoarele animale:

a) Animalele cari formează proprietatea Curții regale;

b) Animalele aparținând legațiunilor și consulatelor Puterilor străine, încât ar există caz de reciprocitate;

c) Animalele cari sunt proprietatea Statului (herghelii, depozite, ferme, armată, etc.);

d) Animalele din circuri, grădini zoologice și parcuri de vânătoare;

e) Caii armatei reformați și cumpărați de crescătorii, cari pot fi transportați la noii proprietari, în baza certificatelor eliberate de comandamentele militare respective;

f) Caii de curse aduși dela curse sau înapoiați dela curse.

Acești cai trebuie să aibă un certificat eliberat de Jekey Club, în care să se arate numele proprietarului, descrierea calului, origina lui și că de fapt vine sau este adus la curse.

Toate aceste procedări se vor vor întrebuița și pentru caii străini aduși pentru curse în țară, cari ar trebui să aibă un asemenea certificat dela Jekey-Club, al țărilor respective;

g) Animalele întrebuițate la muncă, scoase la pășune, scaldat, dua numai pe terenu comunelor din județul respectiv. Când vor fi aduse la vârat chiar în raza județului, vor fi transportate cu bilete de adevărea proprietății și sănătății;

h) Animalele născute la proprietari, pe timpul cât sunt în posesia lor.

Art. 4. — Biletele de adevărea proprietății, vânzării și sănătății animalelor, sunt acte publice; ele servesc celui ce le posedă pentru a se adevărea înscris că proprietarul animalelor are dreptul de a le putea vinde și în acelaș timp servesc și ca certificat de proveniență și sănătate. Vor fi scrise în limba română.

Art. 5. — Bilete de adevărea proprietății, vânzării și sănătății animalelor vor fi redactate după modelul alăturat la instrucțiunea (deciziunea) de față. (Vezi anexa cu No. 1).

Art. 6. — Aceste bilete vor cuprinde:

a) Pe prima față;

b) Seria și numărul de ordine;

c) Numele și domiciliul proprietarului cu arătarea numărului biletului de identitate;

d) Numărul și felul (speța animalelor);

e) Semnalmentele animalelor (sexul, părul, etatea, rasa și diferite alte semne, ca de exemplu: dangaua sau alte semne după cari se poate cunoaște animalele, cum ar fi felul coamei, a cozii, etc.)

Când sunt animale mărunte se va arăta semnalmentele pe grupe;

f) Numărul filei de registru cadastru sau catagrafia animalelor;

g) Numărul și data vechiului bilet cu arătarea

comunei care a eliberat sau în lipsă numărul și data procesului-verbal, încheiat la primărie cu trei martori, când animalul se declară că a fost născut și crescut la solicitatorul biletului;

h) Locul de destinație;

i) Certificarea sănătății făcută la eliberarea biletului;

j) Certificarea proprietății;

k) Data biletului, sigiliul și semnătura primarului și a notarului sau a funcționarului însărcinat cu manipularea acestor bilete.

1. Transcrierea (viza) noului proprietar.

2. Pe verso :

a) Rubrica pentru prelungirea certificației de sănătate și schimbarea locului de destinație;

b) Rubrica pentru vânzările făcute din grupurile de animale mărunte;

c) Rubrica pentru aplicarea de timbre mobile.

Art. 7. — Fiecare din aceste bilete vor avea în cadrat pe prima față în colțul stâng un loc liber pentru aplicarea timbrului legal în valoarea prescrisă de legea timbrului, după cum biletele sunt pentru animale mari sau mărunte.

În colțul drept se va avea imprimată steaua țării.

Art. 8. Numai acele bilete sunt vălăbile cari provin dela imprimăria Statului fiind legate în format de condiții a câte 100 blanchete numerotate, cu cotor, după modelul alăturat având lungimea de 35 cm. și lățimea de 22 cm. (Vezi anexa cu No. 1). (Va urma.)

PUBLICAȚIUNI

Publicațiune.

Notar diplomat din Făgăraș în anul 1926, cu praxă de 6 ani, vărsat deplin în toate agendele notariale (și adm. com.), poate de conduce sinestătător cu perfecțiune un notariat, caută în post administrativ. Sunt de 31 ani, necăsătorit.

Adresa: László S. secr. cerc. Avrămești, județul Odorheiu, plasa Cristur.

Publicațiune.

Tânăr inteligent, cu diploma de secretar, cu 8 cl. liceale, cunosc limba română și ungară atât în scris, cât și verbal, având o praxă distinsă (3 ani) în toate agendele notariale, conduc birou de sinestătător. Caut post într'un notariat cercual sau comunal.

Adresa: Bot Barnabaș, secretar comun. Drăgești, Județul Bihor.

Publicațiune.

La notariatul Almoșul-Mare, plasa Marghita, jud. Bihor, poșta Balc, este vacant postul de secretar de notar. Leafa e asigurată în bugetul comunei și anume: 3000 lei lunar, locuință, încălzitul și lumină, precum și masa de ameazezi la notar gratis. Toți candidații diplomați, cari doresc a ocupa acest post, sunt invitați a își înainta cerere însoțită de actele necesare, susnumitului notariat. Candidatul trebuie să fie în posesiunea perfectă a agendelor administrative. Locul devenit vacant se poate ocupa imediat.

Almoșul-Mare, la 6 Febr. 1928.

Notariatul.

Concurs.

Primăria comunei Teremia-Mare, județul Timiș-Torontal, publică concurs pentru îndeplinirea postului de secretar (impiegat) la aceasta primăria.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în bugetul comunei.

Postul se poate ocupa imediat. Afară de limba oficială se recere și cunoașterea limbii germane.

Teremia-Mare, la 5 Ianuarie 1928.

Notar ELGES.

Primar ZIMMER.

Publicațiune de concurs.

Pentru ocuparea postului de secretar comunal la comunele aparținătoare acestui notariat, prin aceasta se publică concurs.

Cererile de concurs scrise cu mână proprie și întocmite cu respectarea dispozițiilor art. 5 și 37 din legea statutului funcționarilor publici și art. 7, 8 și 73 din regulamentul legii de mai sus, se vor înainta oficiului notarial din Hăghig, cel mai târziu până la 20 Februarie 1928.

Cererile sosite după aceasta dată, conform cerințelor legii, nu se vor lua în considerare. Pot concura și femeii conform art. 5.

Salariul lunar este 4700 lei și locuință în natură după posibilitate.

Postul se va ocupa imediat după numire. Hăghig, la 31 Ianuarie 1928.

Primar.

Notar.

Tânăr în etate de 19 ani cu IV. cl. liceale caută post la vre-un notariat ca scrietor. Posede și limba maghiară. Pretenziuni modeste. Ofertele se vor adresa pe numele: Truț Carol Balinț jud. Severin.